

BRASSÓI LAPOK

TELEFON-INTERURBAN: Szerkesztőség és kiadóhivatal 1-77 és 82 szám

POLITIKAI NAPILAP
Főszerkesztő: SZELE BELA dr.

Szerkesztőség * Kiadóhivatal * Nyomda
BRASSÓ, KAPU-UTCA 56-58 szám

Vigyázzatok, mert pénzügyigazgató leszek

Ha megbukom, visszajövök pénzügyigazgatónak! Izeni közvetítő kortések után Nagyváradnak Teianu pénzügyi államtitkár, aki tudvalevőleg ott a megüresedett képviselői mandátumra pályázik.

Csak ennyit izen és erre az izenetre nem gyulnak ki örömlüzek, nem harsognak az elragadtatás trombitái, nem készülnek virágfüzér diadalívek (virágtalan adóívek helyett) s nem verődnek mámorosan ünneplő tömegbe, fellelkesült polgárok, hanem egyszerre elfagy minden mosoly az ajkakon, megtorpan a dolgozó akarat, lázas nyugtalanság riasztja meg a fásult lelkeket, gyász és félelem költözik mindenüvé, ahol már a reménység biztató zöldje bólogatott be a szomorúság ablakán.

Teianu visszamegy pénzügyigazgatónak, ha megbukik, mint képviselőjelölt. Többet nem izen, csak ennyit, de a mondat másik része, amit nem mondott, egy komor, haljóslatu fenyegetés, amit hallatlanul is megért Nagyváradon mindenki, akit az a szerencse ért, hogy az államtitkárra emelkedett adminisztrátor adópolitikájának szenvedő tárgya lehetett.

Mintha azt kiáltanák rémült riadással: Tűz van! Tűz van! Vagy még riadtabb rettenettel: Jön a tatár! Jön a tatár! úgy hat a mindenképp mandátumot erőszakoló pénzügyi nagyság izenete: Ha megbukom, visszamegyek pénzügyigazgatónak!

S akkor jaj nektek nagyvárad kereskedők, iparosok, gyárosok, vállalkozók, orvosok, ügyvédek, mindenrendű és rangú adófizetők és adóállományok, mert bosszum borzalmas lesz: kö kövön, drágakő drágakövön nem marad, olyan adókat és illetékeket szökök rátok, amilyeneket még nem sajátított ki kincstári préselő polgári husokból, csontokból. Még a maradékaikat is meg fognak emlegetni, görnyedve és gyötörve ama terhek átka alatt, melyeket az apákra raktam, mert nem adtak képviselői mandátumot...

S a volt pénzügyigazgató visszatérésének a lehetősége sokkal ijesztőbb mumus, mint a tényleges államtitkár előkelő pozíciója; hírére máris sokan begyulladtak a közgazdasági élet korifeusai közül, s öt mandátumot is szívesen juttatnának az ambíciós politikusnak, csak vissza ne kerüljön valahogy a nagyvárad adósról főkörmányzójához, s áldozatai ne legyenek a halálosan meghátrált kényur rettenetes bosszúja.

Ha megbukom, visszajövök pénzügyigazgatónak! izente Teianu pénzügyi államtitkár a nagyváradinak. Nos hát, már ezért az izenetért, — semmi másért, csak ezért, — meg kell buknia, — okvetlenül meg kell buknia. Ezzel a fenyegetéssel, a bosszuállítás véres karmaival terrorizáló elővetítésével szemben már nem az a lényeges, hogy a sok jelölt közül ki kapja a mandátumot (bár a választók többsége, a lelkiünk érzése, a főzvélemény hangulata a magyar jelölt diadalát követeli), hanem, hogy Teianu, az államtitkár, aki a mandátumhajtás az anyai egyéb machinációja és hamissága mellett még a hivatalos hatalommal való tudás veszedelmével is megfenyegette a választókat, semmiesetre se kapjon mandátumot.

Csak menjen vissza pénzügyigazgatónak és tobzódjék meg egy ideig az adóinkvizítor szadista gyönyörében, s inkább gyötördjének meg egy ideig a szenvedő adófizetők és adóállományok, de annak a rendszernek, mely egy fontos közhivatal irányító tengerlyévé a személyes érvényesülést, a mindenható egyéni ambíciót, a terrort és a bosszuállást teszi, mindazokkal együtt, akik ezt a rendszert közvetlenül vagy közvetve szolgálják, pusztulnia kell.

A pénzügyigazgatóság nem lehet bosszu és rettenet alkalma. Az a szigorú tárgyilagosság, méltányosság és igazságosság hozzáférhetetlen állása és hivatása, melyet törvény, szakszerűség, lojális mérlegelés, tapintat és humanizmus irányítanak. Nem egy mandátumért, de semmiért, senkiért a világon nem szolgálhat ijesztőtől, retentésűl, a meggyőződést, a polgári szabadságot befolyásoló terrorfegyverűl. És semmiféle más hivatal sem, sem kisebb, sem nagyobb, sem románokat, sem kisebbségeket szolgáló hivatal. A törvény, tisztesség, kötelesség tisztja és tisztelt hivatala.

Ha a pénzügyi államtitkárt megbuktatják azért, hogy kerüljön vissza pénzügyigazgatónak, mert az állam érdekelt összeegyeztette a polgárság érdekeivel és csak a törvényre és a lelkiismeretére hallgatott. Ha szeretik, s nem gyűlölik, bíznak benne és nem félnek tőle, ez, aminek korát, s az embereit meg kell tekinteni. Ez, amiért Teianunak vissza kell mennie pénzügyigazgatónak a kamara helyett.

„En ezek után megkongatom a vészharangot!”

Argetoianu újabb csatakiáltása

Ez már a csőd küszöbe — írja a
belpolitikai élet rejtélyes mumusa

Bukarest, január 27.

A Curentul szenzációs nyilatkozatot közöl a külföldi kölcsönnel kapcsolatban Argetoianuról.

Argetoianu az utóbbi idők belpolitikai zűrzavaraiban állandóan úgy szerepelt, mint az a bentfentes, kinek fellépése súlyos zavarokat okozhat a parlamentáris élet normális mentében.

Eppen ezért nyilatkozata nem jelentéktelen acesarkodás a kormánnyal szemben, hanem harsány csatakiáltás, amelynek esetleg további következményei lehetnek.

— Tévedés, sőt megfélemlítés az a beállítás, hogy az az új külföldi kölcsön, amit most a kormány minden erejével realizálni akar, a stabilizációs kölcsön második részlete lenne. — Egészen új kölcsön ez, amelynek semmi köze nincs a stabilizációhoz s amelynek egyedüli célja a kormány nehéz helyzetén való pillanatnyi segítés.

— En, — folytatja Argetoianu, — minden erőmmel ellene vagyok ennek a kölcsönnek.

Szerdára várják a MacDonald- kormány bukását

Henderson nyilatkozata az európai gazdasági helyzetről

London, január 27.

A politikai körök egyre határozottabb formában foglalkoznak MacDonald és kormánya bukásával. Szerdán kerül az alsóház elé második olvasásban az új szakszervezeti törvény javaslat sezzel kapcsolatban.

minden valószínűség szerint újból leszavazták a munkáskormányt, mégpedig olyan többséggel, hogy ebben az esetben MacDonald kénytelen lesz azonnal beadni lemondását és kiírni az új választásokat.

Henderson a béke sorsáról.

A Genfből visszaérkezett Henderson külügy-

Vidrighin után Andronescu póstavezérigazgatót is menesztik

Marinescu ezredes veszi át a posta vezetését

Bukarest, január 27.

Bukarest politikai köreiben már hetek óta konokul tartja magát az a hír, hogy

Stan Vidrighin után Plautius Andronescu postai vezérigazgatót is menesztik állásából.

Ez a hír most új és egészen érdekes formában elevenedett fel újra. Bentfentes helyről nyert információk szerint ugyanis

a postai vezérigazgatóság méltósága Gavril Marinescu ezredesre, Bukarest rendőrprefektusára vár.

Marinescu ezredes azok közé tartozik, akik Ká-

Az országot csak 15-20 éves jól meggondolt és rendszeres terv alapján lehet újjáépíteni. Ez a kölcsön nem lehet része ennek a nagy gazdasági tervnek, mert ahhoz nagyobb kölcsön kellene. Ez a mostani külföldi alamizsna csak arra jó, hogy kompromittálja az ország hitelét és növelje a passzívát.

— Mironescu azt mondja, hogy előnyös feltételek mellett juthatunk a kölcsönhöz. Nevetnem kell ezen a kijelentésen. Hogyan is lehet a mai retentő gazdasági viszonyok között előnyös feltételekről beszélni?

A kormány az egyik következetlenségét a másik után követi el. Mi sem bizhatunk már benne, hogyan bízzék tehát a külföld?

Ami most történik, az megpecsételi az ország sorsát. Ez már a csőd küszöbe. Az a könnyelműség, amivel a Mironescu kormány uralma utolsó napjait tengeti, már szinte csodaszámba megy.

En ezek után megkongatom a vészharangot s csak azért könyörgöm a jó Istenhez, hogy jöjjön és világosítsa meg ezeknek az embereknek a koponyáját, amíg nem késő.

miniszter tegnap nyilatkozatot adott a sajtónak a népszövetségi tanács szombatán zárult ülészakával összefüggésben. Kijelentette, hogy

Európa az utóbbi három év alatt gazdasági és politikai tekintetben távolról sem haladt annyira, amint várni lehetett volna.

Tagadhatatlan, hogy Európát súlyos válság gyötéri, a mai nehézségek azonban még nem teszik indokolttá az általános pesszimizmust. A háború lehetősége a józanok előtt beláthatatlan messzeségben áll, de a leszerelést mégis sieteltetni kell, mert csak az általános leszerelés hozhatja meg az igazán békés és rendezett állapotokat.

Ujabb verziók szerint Andronescu helyét nem Marinescu rendőrprefektusnak, hanem Paul Teodorescu tábornoknak ültetik meg. Paul Teodorescu a hatos testőrgárda parancsnoka. Abban az időben, amikor a király még trónörökös volt, a tábornok a vezérkari főnökség magas tisztét töltötte be, később azonban liberális nyomásra háttérbe szorult.

PÉTAİN MARSALL ÉS PAUL VALÉRY

Páris, január 27.

A Szajna felől fuvó hideg széllel mit sem törődve, sűrű csoportokban áll az utca népe a Francia Akadémia előtt.

A Kupola alatt nagy esemény készül. Pétain marsall tartja akadémiai székfoglalóját.

Ennek az akadémiai ülésnek, Pétain marsall történelmi személyiségén kívül, külön érdekességét kölcsönözött, Paul Valéry, a nagy költőnek szereplése. Ő mondotta ugyanis az üdvözlő beszédét, amelynek valóban értékes irodalmi szépségén felül, európai szempontból is figyelemreméltó tartalma van.

*

Az Akadémia évszázados, köríves termében minden talpalatnyi hely foglalt, amikor pont két óraker az akadémikusok bevonulnak. Az elnöki emelvényen elhelyezett asztal közepére ül Paul Valéry.

Paul Valéry rögtön átadja a szót Pétain marsallnak, akinek jobbján Paul Bourget, balján pedig Maurice Paléologue ül.

Ez nem irodalom. Inkább katonai tanulmány. Történelmi áttekintés és egyben kritika. A Háború előtti taktikáról, magáról a háborúról, meg főleg és leginkább Foch marsall szerepléséről, akit plasztikus vonásokkal rajzol. Nem esik a hamisan hangzó apotheosis túlzásába, de kiemeli Foch kitűnő érdemeit, vezéri kvalitásait, emberi nagyszerűségét.

Rögtön utána Paul Valéry kezdi olvasni üdvözlő szónoklatát. Kissé hadarva, gyorsan folyik a szó. De minden szónak külön valórt ad a mély tartalom, a filozófiai áttekintése a tárgynak, a sablontól mentes, közhelyek és frázisok nélküli megvilágítása az eseményeknek és Pétain szereplésének.

Azonban Valéry beszédének mai szempontból is fontos és érdekes jelleget adnak a háború utáni, sőt jelenlegi világhelyzetre vonatkozó kritikái és megítélései. Sőt, amit különösen hangsúlyozni kell, az a pacifista világnézet, mely ilyen formában ritkán hallatszott a Kupola alatt:

Hajdan egy-egy háborút — mondja többek között Valéry — az eredményei igazolták. A harc elhatárolt volt. És ha a győztes megkapta a kijáró zsákmányt, elvonulhatott, élvezhette gyarapodását és gazdagságát.

De ma, a politikai földgömb változott. Ezért is, a hideg számítás, mely a múltban egy véres vállalkozás előnyeire épített, ma csak elveszne beláthatatlan és problematikus következményeiben.

Aki ma háboruba kezd, nem tudja és nem sejtheti, ki ellen vagy kivel együtt fogja befejezni. Kiszámíthatatlan kalandba kezdene, előreláthatatlan időre. Még ha a kimenetel kedvező is lenne rá nézve, győzelmének gyümölcsét másokkal is meg kell osztani, sőt elfogadni azok törvényét, akik nem is harcoltak. Ami azonban biztos: az emberi életnek és a javaknak olyan vesztesége a háború, amely pótolhatatlan. Mert egy olyan korban, amelyben a produkció lehetőségei egyik napról a másikra a rombolás lehetőségére változnak, egy olyan században, ahol minden találmány, minden felfedezés egyaránt fenyegeti és szolgálja az emberiséget, olyan óriások lesznek a károk, hogy a kimerült legyőzött képtelen lesz az elvesztett javaknak legkisebb hűnyadát is visszaszolgáltatni. Ez a biztos eredmény. Ehhez még járul azután a kiszámíthatatlan belső felfordulások valószínűsége.

— Ne higgye senki, hogy egy újabb háború megjavítja a mostani sokat szenvedő emberiség helyzetét. Mégis azt kell hinni, hogy az elmúlt példa nem volt elegendő.

— Milyen különös kor ez. Teljes tudatossággal, teljes előrelátással, a borzalmas emlékek és százezernyi sirhant szomszédságában, alig kímálva a nagy megpróbáltatásból, akkor, mikor a laboratóriumokban a tudópsz és a rák problémáit kellene kutatni, akkor az emberek a halál játékára gondolnak...

— Száz évvel ezelőtt, Balsac azt írta: „Még időt se véve ahhoz, hogy megtörölje lábait, melyekkel bokáig gázolt vérben, Európa már újra háboruba kezd”.

— Nem kell arra gondolni, hogy az emberiség, olyan mint egy nyomorúságos és buta méhraj, melyet ellenállhatatlanul vonz a láng.

Ezzel fejezte be Paul Valéry beszédét. Több volt üres és patetikus üdvözlő szónoklatnál.

Csak az kíváncsi, hogy a díszes közönség az ünnepség külső káprázatát inkább viszi magával, mint a lélekbe találó mély szavak értelmét.

MANDY ILONA.

Az áldozati taksa áldozatai

A CFR. kisebbségű alkalmazottai nem vették fel a fizetésüket, mert az áldozati taksa levonásával alig marad belőle valami

Bukarest, január 27.

Az alacsonyabb állású, kifizetésű vasuti alkalmazottakra is ráérték az áldozati taksát, úgy, hogy ezeknek még a kevésnél is kevesebb a fizetésük. És az egyéb levonásokat is nem az áldozati illetékekkel már csökkentett juttatás után eszközlők, hanem az eredeti fizetés után, ami még súlyosbítja a CFR kisebbségű alkalmazottainak (mozdonyvezetők, fűtők, rakatári kezelők, vonatvezetők, műhelyi személyzet stb.) helyzetét.

A különben is rosszul fizetett, munkában, szolgálatban elgyötört alkalmazottak a tartóhatatlan állapottal szemben a nyomor által teremtettsolidaritással érélyes lépésre határoztak el magukat: e hó 22-én, amikor áldozati és egyéb taksákkal és levonásokkal minimumra csökkentett fizetésüket ki akarták nekik adni,

valamennyien megtagadták a fizetésük átvetelét

és elhatározásuk tényét, valamint ennek indokait egyidejűleg közölték valamennyi újsággal is, panaszukat, követeléseiket pedig írásba foglalva, memorandum alakjában eljuttatták a kormányhoz.

A kisfizetésű és kisállású vasuti alkalmazottak azért tagadták meg fizetésük átvételét, mert ezzel

dokumentálni akarták, hogy az áldozati taksák elviselésére képtelenek, ők már több áldozatot hozni nem képesek, nekik már nincs mit áldozniuk.

Azt mondják, hogy 1922 óta vivnak kétségbeesett küzdelmet a fizetésük megjavításáért, az alkotmányban biztosított előléptetésért, de hiába.

A memorandumok százai ellenére 8—10 év óta változatlan a fizetésük, míg most ebből is 30—40 százalékat levonnak különféle címeken.

A vasutasság reméli, hogy a kormány fontolóra veszi a sorsukat és rövidesen változtat kétségbeesítő helyzetükön.

gr. Bethlen

Bethlen István bécsi látogatásának óriási külpolitikai jelentősége van

Ünnepélyes formák között aláírták a barátsági, döntőbíróági és békéltető szerződést

Bécs, január hó 27.

Bethlen magyar miniszter hétfőn délelőtt a bécsi magyar intézmények meglátogatása után a kancellárhoz hajtatott, ahol

ünnepélyes formák között aláírták a barátsági, döntőbíróági és békéltető szerződést.

Az aláírt szerződés több tekintetben kiegészítője az 1923-ban kötött és Budapesten aláírt barátsági szerződésnek. Összesen 22 pontból áll s legnagyobb jelentősége az, hogy a legteljesebb mértékben lehetőséget nyújt a gazdasági kapcsolatok tovább kimélyítésére. A szerződést magyar és német nyelven készítették el.

A szerződés aláírása után Bethlen Miklós szövetségi elnökhöz ment, ahol villásreggelizett.

Este Ambrózy gróf magyar követnél volt teán, amelyen a követség tagjaiból, valamint a bécsi magyar kolónia kiválóságai közül mintegy kétszázan vettek részt.

Az osztrák sajtó lelkesedése.

Az osztrák sajtó pártkülönbség nélkül egyforma lelkesedéssel ír az osztrák-magyar szerződésről és Bethlen magyar miniszterelnök látogatásáról.

Az általános vélemény az, hogy a két egymásra utalt országnak még itt sem szabad megállania, hanem tovább kell mennie egymás felé azon az úton, amit a gazdasági kényszerűségek jelölnek ki.

A Montagszeitung a vonaton meginterjúvolta Bethlent, aki mindenekelőtt megcáfolta, hogy revíziós törekvések szölgittak volna Bécsbe. Egyébként azonban az a meggyőződése, hogy az európai közvélemény lassan derengeni kezd és az áthatolhatatlannak látszó kőd tisztul.

A békeszerződések új rendet teremtettek, ám, ha ez nem hozza meg a népek boldogulását, úgy nem maradhatunk szerencsétlenek pusztán csak a szerződések fennmaradásának érdekében.

Minél mélyebb a válság és minél nagyobb a politikai kényelmetlenség, annál inkább fejlődik a revízió gondolata, önmagától, minden erőszakos beavatkozás nélkül.

A lap azután megállapítja, hogy bár az összeomlás szétszakította egymástól a két államot, a sorsközösség és az egymásra utaltság megmaradt s ezért csak ünnepelni lehet, ha a két miniszterelnök a közös érdekek kimélyítésében találkozik.

A Morgen ezt írja: A látogatás olyan politikai tény, amelyet nemcsak Ausztriában, de az egész Európában feszült figyelemmel kísérnek. Az nagyon is érthető, ha az osztrákoknak szívükön fekszik a magyarokkal való barátság kimélyítése.

A Le Temps vezércikke.

A félhivatalosnak tekinthető francia nagy lap vezércikkét szentel ennek a Franciaország-

got is annyira érdeklő eseménynek. Megállapítja, hogy Bethlen legutóbbi útjai arra valának, mintha a budapesti kormány szintén részt akarna venni abban a diplomáciai mozgalomban, amely együttes diplomáciai akciót szándékozik indítani a szerződésekben megállapított berendezések ellen.

Ugy véli azonban, hogy Bethlen bécsi nyilatkozata nem ad okot a túlságos aggodalomra.

Ausztria a nemzetközi kérdésekben mindig óvatosan járt el s kizárólag anyagi virágzásának biztosítását tartotta szem előtt. Bécsben sokkal józanabbnak ítélik meg a közvetlen változásokat, semhogy veszélyeztetni mernék idáig elért eredményeiket.

Vámuniót!

Illetékes forrásokból eredő hírek szerint a bécsi tárgyalásokon igen komoly formában került szóba a közös osztrák-magyar vámterület kérdése.

A jólinformáltak szerint Bethlen a legkomolyabban foglalkozik a gondolat megvalósításával, aminek nincs is különösebb akadály a egyik fél részéről sem s így valószínű, hogy a közös vámterület rövidesen meglesz.

Osztrák részről is nagyon szorgalmazták a felvetődött terv keresztülvitelét. Schandl volt földmívelésügyi államtitkár hosszú cikkben fejtegeti egyik gazdasági lapban a vámközösség szükségességét, amit szerinte idővel Németországra és Olaszországra is ki lehetne terjeszteni. Valószínűnek látszik, hogy Schandl felfogását kormánykörökben is osztják, ami azt jelentené, hogy

Bethlen bécsi útja valóban igen nagy jelentőségű közép-európai gazdasági érdekszövetség forrongásának volt egyik jelensége.

Schandl fejtegetése szerint a vámközösség a magyar iparnak sem ártana, mert egyes iparágaktól eltekintve a magyar gyárak nagyszabá-
rúen bírják az osztrákok konkurrenciáját.

EGY ELETEN KERESZTÜL BUTORAINK ÉLETTÁRSÁK, MELYEK OTTHONAT BARÁTSÁGOSSÁ ÉS HANGULATOSSÁ VÁRAZSOLJAK. BUTOROK, MELYEK A FINOM, MŰVÉSZI IZLEST ELÁRULJAK ÉS LAKÁSÁNAK MEGADJÁK A MINDIG ÁHÍTOTT ARTISTICUS FORMÁT. HA A GARANTÁLT KIVITELT ÉS JUTÁNYOS ÁRAT IS NÉZI, UGY MINDEN VERSENYEN FELÜL ÁLL:

Székelv és Réti

ERDÉLYRESZI BUTORGYÁR R. T.
Királyi udvart szállító.
MAROSVÁSARHELY, NAGYSZEREN
BRASSO, Kolostor utca 3

Dalami készül a politika berkeiben

MADGEARU kétórás audienciája

Argetoianu és Junian aknamunkája a kormány ellen

Bukarest, január 27.

Élénken kommentálják politikai körökben azt a tényt, hogy Madgearu földmívelésügyi miniszter tegnap két órán át tartott kihallgatáson volt az uralkodónál. Beavatottak tudni vélik, hogy

Madgearu azt a nagy perspektívájú és általános gazdasági tervet ismertette a királlyal, amelyet a hónapokkal ezelőtt előterjesztett Argetoianu-féle gazdasági memorandum ellensúlyozására készített s amelyet annyira titokban tartanak, hogy csak a kormány tagjai kaptak egy-egy példányt belőle.

Fokozza a dolog érdekességét, hogy közvet-

lenül a Madgearu-audiencia után Argetoianu behatóan tárgyalt Junianal, akiről köztudomású, hogy erősen tájékozódik a személyiségek kormánya felé. Egybevetve ezt a tanácskozást, azzal a súlyosan elítélő nyilatkozattal, melyet Argetoianu a Curenulnak a kormány gazdasági és közlekedéspolitikájáról adott, biztosra veszik, hogy

Argetoianu és Junian, a két fő-intrikus, alkalmassáknak látják a pillanatot, hogy ismét aláaknázzák a kormány pozícióját és újabb buktató rohamot intézzenek ellene.

Mindenesetre kétségtelennek látszik, hogy a belpolitika kulisszái mögött megint érlelődik valami a kormány amugyis ingadozó állása ellen.

Nemcsak Sarkadi, hanem:

Egyetlen külföldi művész sem kaphat játszási engedélyt

Bukarest, január 27.

Legutóbbi számunkban megírtuk, hogy Sarkadi Aladár magyar színész nem kapott beutazási és játszási engedélyt a román hatóságoktól.

Ezzel kapcsolatban a belügyminisztérium közli, hogy

nemcsak Sarkadi Aladártól tagadták meg a játszási engedélyt Románia területén. A

minisztérium az Educatia Poporului megkeresésére még január 14-én kiadta a rendeletet, amelynek értelmében újabb rendelkezésig egyetlen külföldi művész sem kaphat Romániában játszási engedélyt.

A rendelet kiadása óta minden ilyen kérvényt visszautasítottak, a Sarkadi kérvényének elutasítása tehát nem irányult a kérvényező személye ellen.

Átmenetileg megoldódott a francia kormányválság

Laval megalakította a volt Tardieu-kormány új kiadását

Meghiúsult a „kibékülés” koalíciója, mert Herriot-ék nem akarnak együttműködni a jobboldallal

Páris, január hó 27.

A kormányalakítással megbízott Pierre Laval ma délelőttre összehozta az új kabinetet, amely ugyanarra a megbízhatatlan többségre támaszkodik, mint két hónappal ezelőtt Tardieu.

A koncentráció terve meghiúsult, mert a radikális szociálisták semmi áron sem voltak hajlandók együttműködni a jobboldali Louis Marin csoporttal.

hangoztatva, hogy párthatározatuk értelmében csakis olyan kormányban vehetnek részt, amely kétséghelyezhetetlenül őszinte köztársasági érzelmi többségen alapszik. Laval öt, majd hét tárca felkínálásával megpróbálta megbontani a radikálisok egységét, végül azonban ez nem sikerült neki.

A radikál-szociálisták visszautasítása után Laval tegnap az esti órákban előbb Briandnal tárgyalt, majd jelentést tett Doumergue köztársasági elnöknek, aki hozzájárult ahhoz

is, hogy Laval elejtse a koncentrációs kombinációt. Így Laval ma a Tardieu-programm alapján alakította meg kormányát, melynek összetétele a következő:

Miniszterelnök és belügy: Laval, igazságügy: Leon Farrere, külügy: Briand, hadügy: Maginot, tengerészetügy: Dumont, légügy: Dumesnil, közoktatásügy: Mariot Rostand, pénzügy: Flandin, költségvetésügy: Thierry, közmunkaügy: Deligne, munkaügy: Landry, kereskedelemügy: Rollin, földmívelésügy: Tardieu, postaügy: Guernier, gyarmatügy: Reynaud.

Eszerint

a Laval-kabinet nem egyéb Tardieu volt kormányának átszervezett új kiadásánál.

Kimaradtak belőle a radikális és köztársasági szociálisták, akik a Steeg-kormányban képviselve voltak.

Laval délből mutatta be a kabinet-listát Doumergue elnöknek, aki azt jóváhagyta.

Apponyi a leszerelésről

Budapest, január 27.

A parlament mai ülésén gróf Apponyi Albert bírálta a legutóbbi leszerelési előterjesztetet és megállapította, hogy annak határozatait Magyarország nem teheti magáévá. Apponyi hivatkozott arra, hogy a békeszerződések aláírásánál azzal bíztatták a lefegyverzett Magyarországot, hogy nemsokára a győztes államok is le fognak szerelni, ez azonban nem következett be, sőt az antant azóta még jobban felfegyverkezett.

Az ülés további részében éles összecsapás volt Peyer Károly szociáldemokrata képviselő és Dréhr volt népjóléti államtitkár között. — Peyer azt állította, hogy az albertfalvai állami építkezéseknél elloptak három millió pengőt, amit Dréhr kétségbevonott. Az ülést nagy botrányok közepette felfüggesztették.

Olaszország befejezte Lybia elfoglalását

Róma, január 27.

Hivatalos közlemény jelenti, hogy az olasz gyarmati csapatok 800 kilométeres fronton 24 napon át folytatott hadműveletek után elfoglalták Cupra tartományt és ennek székhelyére, El Tag városára kitérűték az olasz lobogót.

El Tag meghódításával Lybia birtokbavétele teljesen befejeződött. Az okkupáció korántsem ment simán, mert

a hadműveletek során a bennszülöttek több, mint száz halottat, rengeteg foglyot és nagy mennyiségű hadianyagot vesztettek.

Az olasz gyarmati hadsereg vesztesége ezzel szemben csupán két halott és 16 sebesült kőlegény.

Száztíz ezer vagon gabonát exportáltunk

Február 8: kukorica-konferencia Bukarestben

Bukarest, január 27.

A földmívelésügyi minisztérium kimutatást tett közzé, amely szerint Románia az 1930. évi gabonakampányban, december 31-ig, 110 ezer vagon gabonát eksportált külföldre. A megmaradó készletekből január 1-én a felesleg, vagyis a még kivitelre kerülő gabonamennyiség: buza 25 ezer vagon, rozs 40 ezer, tengeri 50 ezer vagon volt.

Itt említjük meg, hogy a mezőgazdasági kamarák országos szövetsége által rendezendő kukorica-konferenciát február 8-án tartják meg. A konferencián meg fogják tanácskozni, hogyan volna feljavítható a tengeri-termelés és értékesítés rentabilitása.

Kellemetlen... Popovici és Manolescu furcsa konfliktusa

Bukarest, január 27.

Tragikomikus eset az alábbi, de nagyon jellemző.

A kamara folyosóján szétosztották a jelzőlogintézet felállításáról szóló törvénytervezetet. Azok, akik vettek annyi fáradtságot maguknak, hogy végigolvassák a tervezethez csatolt magyarázó utasításokat is, meglepetéssel vették észre, hogy a magyarázat nagyrésze tulajdonképpen az a memorandum, amely gyilkos bírálat tárgyává teszi Manolescu miniszternek a parasztdósságok rendezésére vonatkozó múlt évi tervezetét. A memorandum szerzője, — sokan emlékezhetnek még rá, hiszen annak idején meglehetősen nagy port vert fel, — Popovici mostani pénzügyminiszter.

Érthető, ha az ügy rendkívül kínos hatást váltott ki a kormányban. Popovici pénzügyminiszter sietett is felkeresni Manolescut és sajnálkozását fejezte ki a dolog fölött. Egyben bejelentette, hogy vizsgálatot indít annak megállapítására, hogy miképpen kerülhetett a bizalmas természetű és már elavult aktuális memorandum a törvénytervezet kézírataival együtt a nyomdába.

— A bolgár kisebbség is a Népszövetség elé viszi panaszát. A dobudzsai bolgárnyelvű Edinstova című lap szerint a romániai bolgár kisebbség vezetői a napokban memorandumot nyújtottak át a kormánynak, melyben a bolgár kisebbség összes sérelmei voltak felsorolva. Az Edinstova szerint, ha a kormány nem teljesíti a bolgár kisebbségi kívánalmakat, úgy a bolgárok a népszövetséghez fognak fordulni.

Telef. 518.

Modern Mozgó

BRASSÓ

Ma kedden, premier!

Német beszélőfilm színmű!

KAMILLA HORN

a legszebb német filmszínésznővel a

**„Szerelem
Öfensége”**

(SONNTAG DES LEBENS)

A férfi főszerepet

OSCAR MARION alakítja.

Western Electric beszélőgép.

Következő világsláger filmszenzációnk!

Német filmoperette!

Mesék

a benzinkutról

(DIE DREI VON DER TANKSTELLE)

Főszerepben: **LILLIAN HARVEI**

WILLY FRITSCH, OSCAR KARLWEISS

UFA-film

„1914“

A világháború kitörése filmen

Berlin, január 27.

A filmet először betiltották; aztán a filmtársaság felelősségére újra cenzurálták s hosszas purparlék s egyenmely törlesztések és változtatások után engedélyezték. Mostanában volt a premiére. Nagy várakozás után épen olyan nagy eselődés.

Az ember azt gondolná: nincs szebb és érdekesebb feladat s tulajdonképpen igazi történelmi film még nem is készült. Olyan, amelyik nem csinált előbb regényt a történelemből, hanem tényleg azt adta volna, ami történt. Mily érdekes feladat volna: hangos filmben rekonstruálni az utókor és a jelenkor tanulságára a közelmúlt történetének egy olyan páratlanul érdekes fejezetét, mint a világháború kitörése. Ugy, ahogy tényleg volt, dokumentumok alapján, tanulságunkra!

S mikor az ember azt olvasta, hogy a német külügyminisztérium egyik főtitkárja állandóan jelen van, mint tanácsadó munkatárs, a film készítésénél, na igen, az ember akkor azt gondolta, ez azért történt, nehogy valami tévedés csusszon be s valami másképpen legyen, mint a történelmi valóság. A ravaszabbaknak azonban már akkor nem tetszett ez a vendégiszereplés s mint a premiéren kitűnt, teljes joggal.

Mert a külügyminisztérium jelenléte nem akadályozta meg, hogy a történelmi filmből megint regényt csináljanak: egy filmet a világháború kitöréséről, ahogyan azt a kis Móricka képzelte el magának. Még pedig nem egy akármelyik kis Móricka, hanem egy reichsdeutsch Móricka, aki csak jobb szemével lát.

Hiszen igaz, a végzetes júliusi napokban a háború és béke kérdése formálisan a diplomaták kezében volt s az újsághírek olvasója előtt tényleg úgy tűnhet fel, hogy a háború kérdése egyes diplomaták ügyességén vagy rosszakaratán múlott. Mégis egy filmet készíteni a világháború kitöréséről, melyben kizárólag csak uralkodók, tábornokok és diplomaták szerepelnek s egy szóval nem érintkezni, hogy az események mögött feszült aggodalomban várakozó népek állanak... mert, hogy a film a többi háttérben történetekkel, melyek tényleg a háborút előidézték, nem mer szembenézni, azt úgy is sejtettük, annak dacára, hogy a program szerint a film a háború okait akar foglalkozni, — mégis megcsinálni az egészet, mint papíros diplomaták sakkjátékát, kicsit mégis sok.

S ha legalább a világháború kitörését megelőző eseményeket a valósághoz híven adná! A film a háborús bűnösség hazugsága ellen irányul: az ellen az egyébként már az entente körében is elvértelenedett állítás ellen, hogy a háború kitörésének egyedüli oka Németország volt. Hogy ez nem igaz, azt ma már mindenki tudja. De nem lehet s nem praktikus dolog ezt azzal bizonyítani próbálni, hogy Németországot, mint ma születtől ártatlan bányát állítjuk be s minden hibát másokra tolnak. Hazugságot hazugsággal cáfolni nem ügyes dolog. S ez a film ezt teszi: úgy ferdíti el az eseményeket, hogy minden háborús bűnösség sulya a meghaldogott orosz cári kormányra nehezedjék. Talán úgy okoskodtak a film szerzői: a volt entente többi tagját nem vádolhatjuk, mert ezek rossz néven veszik s politikai komplikációk lehetnek belőle. Igaz, Oroszországgal is jó barátságban élünk, de a bolsevik nem bánják, ha a cári Oroszországot ültük. S arra nem gondoltak, — s ez erősen jellemző, — hogy azért sem volna szabad a jó republikánus Németországnak haragudni, ha egy kicsit a volt császári Németországot bántják, mellyel nem csak joga, de kötelessége is megtagadni a közösséget épen a háború kérdésében.

S a következmény nem csak egy gyenge, aggodalmasan üres film, hanem egy teljesen eltorzított kép az eseményekről. Tessék elképzelni: az angolok és franciák alig szerepelnek (a „Gott strafe England“ angoljai a legnemesebb megvilágításban), Berchtold (egyébként szintén alig szerepel) a legártatlanabb arcokkal sétál, Vilmos császár egyáltalában nem jelenik meg s a német generálisok s élükön Bethmann-Hollweg miniszterelnökek egymást mulják felül a békeszeretben. Egy filmben, mely a háború kitörését a maga valóságában akarja bemutatni.

Ellenben minden hüu az oroszokat terheli: a cári udvart, mely mindenáron háborút akar. S hogy a film ezt hihetőbbé tegye, nem ártott közismert dolgokat a valósággal ellenkezőn lefényképezni. Mintha a becsült kép önmagában elég bizonyító erővel bírna, akkor is, ha valótlanságot beszél. Mint mondják, ez a változtatás utólag a cenzura kívánságára történt. Anál rosszabb. A német szentpétervári nagykövet, Pourtales gróf szerepére vonatkozik ez a törlesztés és átalakítás, mely a filmszerzők primitív eltussolási szándékaira vet tul erős fényt.

S mint film? Az ember csodálkozik, hogy Richard Oswald csinálta s sajnálja a nagy neveket: Bassermann, Lucie Höflich, Klöpfer, stb., akik mint egy panorámaképben felöltöztetett bábuk sétálnak a színpadon, belső meleg és élet nélkül.

Ime, az első „történelmi“ film a világháború politikai vonatkozásából: falusi öregasszonyok vasárnap-délutáni fecsegése a világot mozgó nagy dolgokról, kényeszeredett mellébeszélés, melyre csak egy mentség van: megnevezését inkább elengedjük.

Dienes László

Miért lépett ki a Danubiana a cukorkartellből?

Már a gyárak is megelégtették a cukorközpont diktatúráját

Bukarest, január 27.

A Danubiana Társaság, mely három cukorgyárral rendelkezik Romániában, amint azt

megirtuk, bejelentette a cukorszindikátusnak, hogy kilép a cukorkartellből. A beadvány, melyben ez a cukorgyár a kartellből való kilépést bejelenti, egyenesen megbélyegzi a cukorkartell politikáját, amely évek óta egészen indokolatlanul a cukorárak felszólásában jutott kifejezésre.

— Ami a cukorárakat illeti — írja memorandumában a Danubiana — mi a kartell árpolitikáját nemcsak a fogyasztók, hanem a cukorárak érdekében is károsnak tartjuk. A kartell felmondásának egyik legfőbb oka részünkről a cukorszindikátus által diktált túlmagas cukor ár. Többbizben interveniáltunk a cukorárak leszállítása érdekében, de minden eredmény nélkül.

A Danubiana beadványával kapcsolatban le kell szögeznünk, hogy a B. L. már évek óta harcot folytat a cukorárak leszállítása érdekében.

Számtalanszor bebizonyítottuk, hogy a cukorszindikátus a világszintű árnál négyszeres.

rösen magasabb áron adja el a cukrot belföldön és így fantasztikus nyereséget vágnak zsebre a cukordiktátorok.

A Danubiana leleplezése és a kartellből való kilépése újból aktuálissá tette a cukorárak sürgős rendezését és reméljük, hogy a kereskedelmi minisztérium most a nagy árreredukálás mozgalmában talán mégis hajlandó lesz a cukorszindikátus körmére koppintani.

Megemlítsük még a Danubiana cukorgyár kilépésével kapcsolatban, hogy a kartell nem akarta tudomásul venni a kilépést és a gyárat választottbíró elé kényszerítette. Ma aztán meg is tartották a választottbírósi tárgyalást. Választottbírák voltak: Junian volt igazságügyminiszter, Fildermann szenátor és Boamba, a Resica vezetője. A Danubiana bejelentette a választottbírósi tárgyaláson, hogy

mindaddig nem hajlandó a kartellbe visszalépni, amíg a kartell le nem szállítja az árakat, mert a gyáraknak az az érdekük, hogy belföldön olcsóbb legyen a cukor, hogy a fogyasztás növekedhessen, nem pedig az, hogy a külföldön a gyáradon adjanak el román cukrot.

A választottbírósi tárgyalást e bejelentés után egyelőre elhalasztották.

HA MEGBUKOM

visszajövők pénzügyigazgatónak

— igéri Teianu ur, a nagyváradi képviselőjelölt

Bukarest, január 27.

Ismeretes, hogy az időközi választásokat január 29-re tűzték ki és ez alkalommal betöltésre kerül a megüresedett nagyváradi képviselői mandátum is. A nemzeti parasztpárt a nagyváradi képviselői mandátumra Teianu pénzügyminiszteri államtitkár jelölté, akinek érdekében már most megindult az egész közigazgatás hivatalos propaganda munkája. Már az elmúlt napokban igen nagy feltűnést keltett a bukaresti parlamentben egy C. Teianu felszólalás kapcsán az a vád, melyet a magyar kisebbségek emeltek a Teianu-féle propaganda ellen. Teianu ugyanis amikor jöendő kerületébe elutazott, tekintélyes összeget vitt le magával, a nyugdíjközpont pénzét, a mellyel számos nagyváradi nyugdíjas régi járandóságát fizette ki azzal a céllal, hogy olyan módon önmaga mellett hangulatot keltsen.

Ugyancsak egy parlamenti felszólalás tette szöve Teianunak azt a gesztust, amellyel közvetlenül uton megfenyegette a nagyváradi kereskedőket és iparosokat, hogy bukása esetén vissza jön Nagyváradra pénzügyigazgatónak és ebben az esetben bosszút fog állani a kereskedőkön, mint pénzügyigazgató.

A bukaresti magyar parlamenti csoport titkára, dr. Willer József ezzel kapcsolatban egy ízben már interveniált Mihalache belügyminiszternél a választások tisztasága érdekében.

Ma dr. Willer József újabb intervencióra kényszerült Mihalachénál, a nagyváradi választások ügyében. Biharmegyei úgynagyis a panaszos leveleknek valóságos áradata indult meg a bukaresti parlamenti csoport irodája felé, melyben a helyi hatóságok egy újabb trükkje miatt panaszkodnak, amellyel a választások eredményét Teianu oldalára akarják billenteni.

A biharmegyei magyar falvak lakói a levelekben elpanaszolják, hogy a választási igazolványokat kiosztó hatósági közeg várátlanul, minden előzetes bejelentés nélkül jelenik

meg a falvakban és így természetesen

a gazdák legnagyobb részének távolléte miatt csupán kevesen jutnak választói igazolványukhoz.

Az ilyen módon kimaradtak azután minden egyes alkalommal értesítve lesznek, hogy választói igazolványukat egy, a községtől igen távol fekvő községben kaphatják meg. Természetes, hogy a lakosok legnagyobb része nem teheti meg, hogy a választói igazolványok miatt kocsin, vagy vasuton órákat utazzon az igazolvány miatt és így igazolvány nélkül maradnak.

Ezzel szemben a hatóság minden egyes esetben gondoskodik arról, hogy a román többségi lakosok és különösen a nemzeti parasztpárt tagjai igazolványaikat pontosan megkapják.

Mihalache belügyminiszter e panaszokat felvette és a következőket jelentette ki:

— A biharmegyei választásokkal kapcsolatban biztosítom az urakat, hogy minden egyes szavazásra jogosult meg fogja kapni az őt jogosan megillető választói igazolványt. — Hogy ez megtörténjen, arról nyomban gondoskodni fogok. Kijelentem, hogy a választással kapcsolatban semmiféle visszaélést nem fogok tűrni.

Ma délután a kamara folyosóján élénk beszéd tárgy volt a nagyváradi választások ügye. Ez alkalommal nagy meglepetéssel állapították meg, hogy a Teianu féle propagandának láthatólag igen nagy hatása volt és a

hatósági terror elérte már azt, hogy különösen bankkört és kereskedői körök igen erősen állást foglaltak Teianu mellett, miután attól tartanak, hogy azok a hírek, melyek szerint Teianu bukása esetén mint pénzügyigazgató bosszút fog állani, a nagyváradi közgazdasági körökön valóra fog válni.

Ugyancsak nagy meglepetéssel tárgyalták azt az állítólagos tényt, hogy dr. Fried János, a nagyváradi Kereskedelmi Csarnok titkára körlevélben fordult a Kereskedelmi Csarnokban tömörült tagokhoz, amelyben Teianu jelöltsége mellett foglalt állást.

UJ VEZETŐSEG

ALATT A

30%+ ármérséklés.

Teljesen modern.

HOTEL METROPOL

A királyi palotával szemben

Bukarest, Calea Victoriei 84 szám.

A főváros legnagyobb, kényelmesebb, világosabb szobái.

Kolozsvári Mentők

készpénzsorsjátéka.

Főbizományos:

DERZSY GEZA, nyug. ig. tanító Brassó, Közép-utca 163.

V-ik osztály huzása február 2-án.

Videki rendeléseket 117 lej előzetes beküldése ellenében még az egyes huzási napokon is eszkhzi a Sorsjegyiroda Kolozsvár, Str. Memorandului 16. Következő huzások: február 15, március 1, 15. Sz 20319 25 és április 1.

Tilea államtitkár leleplezi, hogy:

Az Averescu-párt királyellenes akciót kezdett, hogy kizsákmányolja magának a hatalmat

A Pátria politikai szenzációja

Kolozsvár, január 27.

A pótválasztási kampány szenvedélyessége ismét nagy politikai szenzációt robbantott ki Averescu pártja körül.

A Pátria mai száma különös meglepetésként közli Tilea miniszterelnökségi államtitkár leleplezését, amely szerint

Averescu marsall nemrégiben köztársasági akciót kezdett s már anticarlista röpiratot is ki akart adni, amelyet aztán a nyomdából visszavett.

Averescu és hívei ezzel az akcióval ugyanugy

presszionálni akarták az uralkodót, mint 1920-ban Ferdinánd királyt, a hatalom kieroszakolása azonban ezúttal nem sikerült. A királyellenes magatartásnak tulajdonítható az a körülmény is, hogy a marsall pártja mindeddig nem tért vissza a parlamentbe.

Ebből a leleplezésből, amely Tilea államtitkár és a Chemarea vezére nevéhez fűződik, nagy politikai vihar várható, mert ha a vádak beigazolódnak, úgy ezek erkölcsi halálát jelenti az amugyis kinosan vergődő Averescu-pártnak.

Naturalizált állampolgárt nem lehet kiutasítani

Bach Gyula temesvári újságíró konfliktusa Bocu Severrel

A tartományi igazgató nem respektálja a belügyminisztert

Temesvár, január 27.

Sulyos sérelem érte az erdélyi kisebbségi újságírói kar egyik régi, kitűnő tagját, Bach Gyulát, a „Temesvári Hírlap” belső munkatársát. Bach Gyula újságíró kollégáknak konfliktusa támadt Bocu Sever bántási tartományi kormányzóval, aki szemére hányta Bach Gyulának, hogy, annak ellenére, hogy nem román állampolgár, mégis politizál. Bocu Sever emiatt végzést kézbesített Bach Gyulának, amely arra szólítja fel az újságírókat, hogy

távozzon az ország területéről. Bach Gyula a végzés kézbesítése után Bukarestbe utazott, ahol a belügyminisztériumban megmagyarázta, hogy azért, mert valaki

nem román állampolgár, még politizálhat. A politikai jogok korlátozása csak azt jelenti, hogy az illető nem szavazhat és nem választ-ható,

egyéb megszorítást azonban nem. Egyébként is naturalizálás alatt áll és így formailag már román állampolgárnak tekinthető.

A belügyminisztérium, Bach Gyula meghallgatása után, úgy döntött, hogy a bántási tartományi igazgató végzése nem hajtható végre

és az újságíró nem utasítható ki. Ennek ellenére Bocu Sever köti magát szeszélyéhez. A kinos konfliktus valószínűleg úgy fog megoldást nyerni, hogy Bach Gyulát soronkívül román állampolgárnak nyilvánítják.

Az erdélyi városok kiküldöttjei felsorakoztatták panaszait a bukaresti kongresszuson

A tekintetnélküli agrárreform gyilkolta le az erdélyi városok élet-lehetőségeit

Bukarest, január 27.

A városok országos kongresszusának harmadik napján az erdélyi városok kiküldöttjei is felsorakoztatták a maguk panaszait. Az általános sérelem, amely szinte minden erdélyi város helyzetjelentésében urakodó formában jelentkezik, az agrárreformnak a városok terhére való lehetetlen és sérelmes végrehajtása.

Legtöbbször indokolatlanul óriási területeket vettek el az erdélyi városoktól s ezzel a leglehetősebb gazdasági helyzetbe taszították őket.

Az érdektelt városok kérték a kongresszust, hogy együttes fellépéssel kísérelje meg ennek a nagy sérelemnek az orvoslását.

Rendkívül érdekes panasszal jött a jassai kiküldött, Andronescu mérnök is. Előadta, hogy

a városnak teljesen rossz a vízvezetése s e

miatt állandósult a tifuszi járvány, amely néha az egész országra nézve veszedelmes méreteket ölt.

A város meg tudná csináltatni a vízvezetékét, ha megkapná a államtól azt a 48 milliót, amivel a kincstár már évek óta tartozik, de amit semmiféle sürgetéssel sem lehet kivájni belőle.

Anghelescu bukaresti alpolgármester a munkanélküliség kérdésével kapcsolatban szólal fel s bejelenti, hogy

eddig Bukarestből 1311 munkanélkülit toloncoltak illetőségi helyükre.

Ehhez a kérdéshez szól hozzá Szatmári Hortenzia bukaresti városi tanácsos, egy Bukarestben élt magyar festőnek elrománosodott leánya is.

A kongresszus valószínűleg ma, a késő esti órákban ér véget, ha sikerül a tárgysorozatra tűzött pontokat mind letárgyalni.

Antinevralgic

DR. NANU MUSCEL

az egyedüli gyógyszer influenza, migrén, idegzsákák, stb. ellen. Csakis eredeti csomagolásban árusítják. Minden dobozban az orvos jelzésével ellátott 2 kapszula (ostyában) van.

Kapható:

gyógyszertárakban és drogériákban.

Szf 17171

Románia

az államszocializmus útján

Gyárfás szenátor nyilatkozata a kormány gazdasági programjáról

Bukarest, január 27.

Közgazdasági köröket rendkívül élénken foglalkoztatja Manoilescu kereskedelmi és ipariügyi miniszternek az az általunk több ízben említett terve, hogy a román ipart kényszer-szindikátusba tömöríti.

Erről a kérdésről Gyárfás Elemér magyar párti szenátor a következőket mondotta munkatársunknak:

— Az ipar szindikalizálása, különösen ha az kényszer formájában történik, mint ahogy azt Manoilescu kereskedelmi miniszter tervezi, az első lépés az állam szocializmusa felé.

Ha egy ilyen kényszerszindikalizálási folyamat például Franciaországban történe, úgy a kormánynak ott módjában állana megvédeni a fogyasztók érdekeit az egyes szindikátusok esetleges tulkapásai ellen, hiszen saját fogyasztói érdekeiben, saját belföldi tőkéjével szemben eljárhat.

Ezzel szemben nálunk a kormány küzd a gazdasági nehézségekkel és külföldi tőkével szemben kénytelen barátságos magatartást tanúsítani. mikor tehát arról van szó, hogy a külföldi érdekeltséget ipari termelési szindikátusokkal szemben a fogyasztók érdekeiben fel kellene lépnie, úgy ezt semmi körülmények között sem tehetné olyan erőlyesen, mint hogyha csupán hazai tőke volna érdekelve az ipari termelésben. És így a belföldi fogyasztókat nem védheti meg kellő erélyel.

Kisebbségi szempontból...

— Ami a kisebbségeket illeti, tekintettel arra, hogy az ország iparában a kisebbségi tőke alárendelt szerepet játszik még kevesebb a garancia, hogy a szindikalizált ipari termelésben meg tudja-e tartani azt a helyzetet, amelyet most betölt és így a kényszerű szindikalizálás a kisebbségi iparra nézve e pillanatban még bizonytalan jövőt jelent.

A kormány megint elhatározta, hogy kiirtja a feketeszest

Bukarest, január 27.

Nem tudjuk hányadszor: a kormány ma újra elhatározta, hogy erőlyesen rendet teremtsen a szeszfronton és a feketeszesttermelést egy-szersmindenkorra letörli. A feketeszestesek ugyanis már annyira elkapatták magukat, hogy a látszatot sem igyekeznek fenntartani. Ezzel magyarázható az, hogy — amint már megírtuk —

december havában például mindössze egy vagon szeszt adóztak meg... a többi feketeszest formájában került forgalomba.

A kormány eddig is egymásután különböző intézkedéseket foganatosított. Elrendelte a szeszgyárak lelakatolását, az ellenőrök nagyrészt kicseréltette, granicsárokból ellenőrző osztagokat létesített, legutóbb pedig ugynevezett „repülő-bizottságokkal” árasztotta el az országot, de a feketeszest azért csak vígan folyik tovább.

A kormány a napokban újabb rendszabályokat fog foganatosítani, amelyet a legnagyobb diszkrécióval most dolgoznak ki a pénz- és belügyminisztériumokban.

A fővárosi sajtó is élénken foglalkozik a feketeszest elleni kampánnyal. A Curentul megírja, hogy egy Maoritu Joan nevű egyén feljelentést adott be az egyik nagyvárosi szeszgyár ellen és pontos adatokat sorol fel arra nézve, hogy az illető gyár feketeszest gyártásáról tudtak a helyi hatóságok, azonban úgy az ellenőrök, mint az ellenőrzésbe befolyó más hatósági közegek le voltak és vannak még most is fizetve.

ASTRA (APOLLÓ) MOZGÓ Brassó

Kedden, szerdán, csütörtökön fut a szezon legérdekesebb filmalkotása

TALU

(Észak csalogánya)

az „Atlantik” testvér filmje.

Nem lemezes!

Lichttonos film!

Ezt a filmet is minden kultur embernek látnia kell, mert ilyen filmet az életben csak egyszer láthat.

Ezenkívül: **Fox hangos világhírű**

Január 29

B. L. 5

A máramarosszigeti Városi mozi legújabb hangos hiradója

Tessék disztigválni: van többségi és van kisebbségi mozi
Az Astrák moziznak, a munkanélküliek pedig éheznek tovább

Máramarossziget, január 27.

Zsufolásig megtelt a nézőtér és a vásznon megjelenik a figyelmeztető felírás:

Tessék illedelmesen viselkedni! Aki az előadást illetlen magaviseletével, vagy illetlen megjegyzésekkel zavarja, a teremből kivezetik, és átadják a rendőrségnek.

Az egyik oldalpáholy mélyén egy szorosan egymáshoz simuló párocska hirtelen széjjelrebben és félénken tekint körül. Na mi az, valaki észrevette? Ezeknek a megnyugtatósára sietünk megjegyezni, hogy a vásznon megjelent gyengéd figyelmeztetés korántsem azoknak szól, akik Edizon korszakalkotó találmányának azt az előnyét igyekeznek kihasználni, hogy a mozgókép vetítése igen mérsékelt világítású teremben történik. Oh a

Tessék disztigválni: van többségi mozi és van kisebbségi mozi

Az Astra mozi igazgatósága azt csinálhat, ami neki jól esik és olyan filmeket játszhat, amilyeneket akar. Konkurencia nincs és akiknek nem tetszik, az ne járjon moziba. A konkurenciát sikerült elintézni, nem ment ugyan egészen könnyen, de sikerült. A B. L. annak idején élénken foglalkozott azzal a hajszával, amit az Astra igazgatósága a város tulajdonát képező mozi és mozikoncesszió bérleje, dr. Mérey Ferenc ellen indított. Először adóeltitkolás miatt indult meg Mérey ellen az eljárás, aki különben kisebbségi ember. Az eljárás tartama alatt a hatósági közegek bezárták a mozit és hetekig nem lehetett előadást tartani. Amikor ez a vád alaptalannak bizonyult, akkor következtek a tűzrendészeti szempontok. Ez a rendes recept: először adóeltitkolás, azután a tűzrendészet. Amikor már más kifogásolni való nem volt, akkor azért csukták be a város moziját, mert Mérey nem szereltette fel a telefont, ami tűzrendészeti szempontból igen fontos volna, ha a telefonközpontban volna éjjeli szolgálat, így azonban jogcímnek is gyenge maradt, annál is inkább, mert az Astra mozinak sem volt telefont. Amikor ezt ellenérvül felhozta dr. Mérey, az Astra igazgatósága igen elmésen megjegyezte:

— Hja kérem, ha ezek a szabályok ránk is kötelezők volnának, akkor miben különböznénk mi a kisebbségektől?

Tessék csak disztigválni: van többségi mozi és van kisebbségi mozi. Ez a világ rendje.

Az Astra azután mindent elkövetett, hogy konkurenciától megszabaduljon és a hajszának meg is lett a kívánt eredménye: a munkaügyi minisztérium a városi mozit lezáratta és a várostól megvonta a koncessziót.

Csak legyen majd mit árverezni..

Máramarossziget jelenlegi városi tanácsának megalakulása előtt a város ügyeit egy interimár bizottság vezette, amely hosszú hónapokon keresztül ölbetelt kezekkel nézte, hogyan kaparintja meg magának az Astra a mozi-hegemóniát, a város pedig ezalatt horribilis jövedelmektől esett el a koncessziójának megvonása következtében, ami természetesen az adózók zsebének rovására ment, mert a bevételekben mutatkozó hiányt valahol csak pótolni kellett. Amikor pedig az interimáris bizottságot a jelenlegi tanács váltotta fel, Ilea doktor ur, az Astra igazgatója azzal a propozícióval állott a városi tanács elé, hogy hajlandó az Astra céljaira kibérelni a városi mo-

zinet a Redouban levő helyiségét, amely tudvalevően sokkal alkalmasabb mozi előkora, mint az Astra helyisége. Bőrösszegűl kétszáz ezer lejt kínált évente a városnak, amely összeg az egyötödét sem tette ki annak a jövedelemnek, amit a város elérhetne akkor, ha a moziját üzemből tarthatná. A városi tanács, dr. Ilea propozíciójának válaszában a számviteli törvényre hivatkozott, mely szerint a város csak nyilvános árverésen értékesítheti helye-it. Ilea dr. erre rejtélyesen megjegyezte:

— Jó, jó, csak aztán legyen mit árverezni..

A városi tanács a mozikérdés rendezésére külön bizottságot alakított, amely elhatározta,

hogy a Redouban levő helyiségét, amely tudvalevően sokkal alkalmasabb mozi előkora, mint az Astra helyisége. Bőrösszegűl kétszáz ezer lejt kínált évente a városnak, amely összeg az egyötödét sem tette ki annak a jövedelemnek, amit a város elérhetne akkor, ha a moziját üzemből tarthatná. A városi tanács, dr. Ilea propozíciójának válaszában a számviteli törvényre hivatkozott, mely szerint a város csak nyilvános árverésen értékesítheti helye-it. Ilea dr. erre rejtélyesen megjegyezte:

— Jó, jó, csak aztán legyen mit árverezni..

HENRY DUPUY-MAZUEL 42 A SAKKJÁTÉKOS REGÉNY Fordította KÜRTI PÁL

Végre késő este hazamehettem a fogadóba, ahová átköltözködtünk volt. A gépeim már otthon voltak. Katonák őrizték és őfelségének két tisztje várakozott rám.

— Lovag ur — szólt az idősebbik, aki ezredes volt, — őfelsége oly nagyértékűnek tartja automatáját, feltalálóját pedig oly érdekesnek, hogy megelégedés jeléül ezer tallért küld jövedő munkálatainak támogatására. Együtt a Szent Sztaniszláv-rendjellel tüntette ki lovag urat.

Megvallom, hogy fogékony vagyok a kitüntetések iránt. Forrón megköszöntem hát és azt az óhajomat fejeztem ki, hogy másnap hódolatomat letehessem őfelsége lábai elé. De az ezredes így szólt:

— Őfelsége tudomásul veszi jószándékát, de felmenti e látogatás alól, amelyet különben nem lesz már ideje megtenni.

Értetlenül néztem rá.

— Őfelsége — folytatta — azt gondolja, hogy a sakkjátszó-gép ma a világ legérdekesebb különlegessége. Az orosz császárné őfelsége e pillanatban Európa legjobb sakkjátékosának számít. Találmánya bizonyosan végtelenül érdekelné. A király meglepetést óhajtott neki szerezni. Ön tehát holnap hajnalban elutazik Szentpétervárra. Katonai fedezet fogja minden kellemetlenségtől védeni. Őfelsége finom figyelemmel kíséri a kísérő kózsok parancsnokának Oblomoff herceg alezredesét nevezte ki, aki, ha jól tudom, barátja önnek.

Azt hittem, hogy álmodom. Boleszláv a Téti Palotában, a sakkjátszó-automata Katalin ellen! Büszke voltam, de kényelmetlenül is éreztem magam. Micsoda diadal! De egyuttal micsoda veszedelem! Minél magasabbra szállok, annál nagyobb lehet a bukás: jól ügyelünk hát az egyensúlyra!

Néhány perc múlva visszanyertem hidegvéremet. Lekísértem a tisztet és hálámról biztosítottam őket.

Alig hogy eltávoztak a katonák tisztelgő sora mellett (mert a király parancsára katonák őrizték a fogadót), felrohantam a lépcsőn és siettem társaimhoz, akik éppen vacsoránál ültek.

Póla, az a bizonyos krakkói lány, szolgált fel nekik; eljött Varsóba urnője után. Hűséges lélek, de óvatosságból sem beszéltem előtte semmiről. Mikor vége lett a vacsorának, mindent elfeledtem. Csöndben hallgattak; említettem, hogy menáyre megípett Wanda felvilágosítása a délelőtti játszma végén, mire megtudtam, hogy Boleszláv ugyanazzal a húzással győzte le az őrnagyot, amellyel egyszer már meg-

FEJFÁJÁSOK

idegzsába, influenza, reumás fájdalmak
 csakis a

Dr. NANU MUSCEL-téle
 ANTINEURALGIC 17171

által gyógyíthatók. Eredeti dobozban, mely két kapszulát (ostyában) tartalmaz, fenti eredeti jelzéssel. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

hogy a minden jogos alap nélkül megvont koncessziót igyekezik visszaszerezni, a mozi házi kezelésbe veszi és annak tisztja jövedelmét kizárólag a munkanélküliek segélyezésére fordítja. Dr. Dán Mihály alpolgármester Bukarestbe utazott, ahol Hatiegan munkaügyi miniszter előtt feltárta a helyzetet. A tárgyalásokon jelen volt az Astra megbízottja is, aki nemzetiségi kérdést csinált a koncesszióból és azzal érvelt, hogy

a szigeti közönség kétségtelenül csak a város moziját látogatná, mert annak jövedelme így visszakérülne a kisebbségi munkanélküliek zsebébe, viszont a román kulturális érdekeket támogató Astra anyagi eszközök nélkül maradna.

Hatiegan miniszter az ügy igazságos megoldása érdekében azt ajánlotta, hogy a város és az Astra közösen vezessék a mozit és annak jövedelmét osszák meg. A város ezzel a megoldással is megelégedett és tárgyalásokat kezdtek dr. Ilea-val és az Astra többi vezetőjével, akik ugy látszik nagyon is bíztak összeköttetéseikben és olyan feltételeket szabtak, amiket a város semmiesetre sem fogadhatott el.

Ilea doktor uréknak kemény szívűk van: őket nem hatja meg a munkanélküliek éhezése.

Azóta a memorandumok egész sorozata sürgeti a megoldást, de ezeknek egyelőre ugyanaz a sorsuk, mint az eddigi máramarosi memorandumoké.

Az Astrák moziznak, a munkanélküliek pedig éheznek tovább.

Sic itur ad Astra.

matolta a rigai tiszti palotában. Megremegettem és rágtón felfogtam az őrnagy végtelen csodálkozását. Nem állhattam ellent, hogy Boleszlávnak meg ne mondjam:

— Nagy elővigyázatlanságot követél el, kedves gyermekem. Csak ne tedd még egyszer! Egyáltalán: nem szabad legyőznöd Katalint, mert azt drágán fizethetnek meg.

Nem felelt. Tekintete Sophie jövő-menését követte. Rágyújtottam a pipámra. Sophie lement az alsó szobába, ahol a gépek voltak, hogy mindent előkészítsen a holnapi utazásra. Póla, Marfa és a fia követték. Egyedül maradtam Boleszlávval és Wandával. Boleszláv egyszer csak csöndesen így szólt:

— Vegyetek tudomásul, hogy nem megyek Szentpétervárra.

Főlkaptam a fejemet és ránéztem.

Nyugodt volt. Ismertem makacsságát, nagyon megijedtem hát.

— Meg vagy örülve! — kiáltottam. — Azt akarod, hogy mindnyájan végzetünkbe rohanjunk?

— Engedjen el! Ezzel megmentheti az életét.

Felálltam.

— Sértegetsz!

Mosolygott és a kezem után nyúlt.

— Ó, uram, bocsásson meg. De, látja, nem bírom tovább. Megadom magam.

Ha francia gyártmányokat akar vásárolni, válassza ki azokat személyesen a

Lyon Nemzetközi Mintavásáron

A technika, a divat és a művészet utolsó kreációi.

Mezőgazdasági gép-hét
 1931. március 2—15-ig.

Több mint 5000 kiállító, különféle szakmákban. Divat- és ruha-ipar, Lakherendezési iparművészet, Disztlárgyak, Élelmiszerek, Autók, Kerékpárok. Utazási kedvezmények, mérsékeltáru belépőjegyek a kiállításra és mintavásárra. — Kérje a (15 nyelven megjelent) vásárlói útmutatót a

Foire de Lyon-lól, Lyon (France)
 Rue Menesier.

SZÉKREKEDÉSNEI

a CHATEL GUYON-1
 természetes sókból készült

MIRATON PASZTILLAK

fájdalom nélkül könnyen oldja meg a belek működését. Romániai vezérképviselői
 L. DILLAN, București, Str. Pita Mare 4.

HIREK

Képeskártya

Látszatra nagyon derűs, kacagó, szinte inycsiklandó levelező-lap ez. Gyönyörű, pikkelyes, sárga ananászról van szó, amelyik a boldog békevilágban exotikus, furcsa külsejével már egy kisebb város csemege üzletében is ott pompázott.

Drága volt az ananász akkor is, de nem volt elérhetetlen álmom. Kicsit jobban szituált fiskálisok, cégvezetők és fások gyakran megleptek családjukat vele.

Ma az erdélyi városokban nem igen látható ez az inycsiklandó gyümölcs. Legfeljebb a prefektus, vagy a képviselő vásárolt egyet-egyet, egyébként nem cikke, nem érdemes foglalkozni vele, még akinek telne is rá, az is szégyelli megvenni, szeméremből és tekintettel a mások székényére, amelyet éppen most vettek el a pénzügyigazgatóság tragikus és szörnyű hullakamrájába.

Az egyik nagyobb erdélyi város legelőkelőbb csemegekereskedése mégis hozatott két szép ananászt. Nyolcszáz lejbe került darabja, többen bementek és megérdeklődtek az árát, csak éppen megkérdezték kínáncsiságból, hogy erről is tájékozódva legyenek.

A két ananász hosszú ideig ott kacagott a kirakatban. Beszéltek róluk, presztizsük volt, személyiségekké jelentékenykedtek, mindenki figyelte őket, szinte városi nevezetességekké érlelődtek a kirakatban. Mint két drága és elérhetetlen ékszer, — finom, halk és soha szóba nem öntött vágyak centruma lett a két furcsa gyümölcs.

Egyszer az egyik eltűnt. Valaki megvette. Mondták, hogy ott járt egy japán herceg és annak szervizírozta fel. Mások egy generálisinspektorról beszéltek, legendák szövődtek az eltűnt ananász köré halála után. Aztán nem sokára eltűnt a másik is.

Ma már mindenki tudja a két gyümölcs sorsát.

Az egyiket csakugyan megvették. Hitelbe. A szerkesztő ur, a helybeli lap felelőse küldte haza.

A másikat ki kellett dobni. Elrothadt. Nem akadt vevő rá.

Nem okvetlenül csak komoly és szakszerű közgazdasági fejtegetés kell ahhoz, hogy lemérjük a válság mélypontját. Ennek a mélységmérő zsinórának a végén például két ananász lóg, amelyeket, hogy szakszerűen végezzem, ma egy 60 ezer lakosú városban csak így lehetett plaszirozni.

— ii —

— Időjelentés. Budapestről jelentik: A Meteorológiai Intézet jelentése szerint változékony idő várható, egyes helyeken csapadékkal, lényeges hőváltozás nélkül.

— Az újságírók szindikátusa készíti el az új sajtótörvény tervezetét. A román újságírók szindikátusának közgyűlésén Al. Mavrodí, a szindikátus elnöke bejelentette, hogy a király batározott kívánságára a tervezett új sajtótörvényt nem a kormány, hanem az újságírók szindikátusa fogja elkészíteni.

— Ezer font kártérítés az aranytollért, amivel a locarnói szerződést aláírták. Amszterdamból jelentik: Az egyik hollandi biztosítótársaság ezer font kártérítést fizetett ki Locarnó városának azért az aranytollért, amellyel a locarnói szerződést aláírták. A nevezetes aranytoll a Locarnóból Hágába való szállítás közben elveszett.

— Leleplezték a budapesti Erzsébetvárosi Kör ellen elkövetett bombamerénylet áldozatainak emléktábláját. Budapestről jelentik: Emlékeztetés még az a nagyvárnyu bombamerénylet, amelyet annakidején az Erzsébetvárosi Kör ellen követtek el és amelynek kilene áldozata volt. Az áldozatok emlékének megörökítésére márványtáblát helyeztek el a Kör helyiségében és ezt tegnap leleplezték le ünnepélyes külsőségek között. Dési Géza, Ugron Gábor és Rassay tartottak beszédet, akik méltatták a demokrácia mártírjainak emléket.

— Huszonötezer pengőt sikasztott a magyar postatakarékpénztár pánccétermének főnöke. Budapestről jelentik: A rendőrség ma letartóztatta Barényi Bélát, a postatakarékpénztár pánccétermének főnökét, aki a postatakarék pénzből huszonötezer pengőt sikasztott. Barényi ötvenöt éves és családjával rendkívül nagyarányban élt.

Ezek a pengék elegittek ki Önt!

ROTBART LUXUOSA
ROTBART SONDERKLASSE
MOND-EXTRA GOLD
ROTBART (CLIA)
MOND-EXTRA (ZOLDO)

Vezérképviselő: C. DUISBERG
București 1. Str. Carol 3

— A Torda városi közgyűlés igazgatója, Tordáról jelentik: Torda város tanácsának ezévi első közgyűlése mozgalmas lefolyású volt. Napirend előtt dr. Vertán Endre tanácsos interpellált a Tordamegye felosztásáról szóló hírekről. Követelte, hogy a katasztrófát jelentő terv ellen foglaljon állást a város és tegyen határozott lépéseket a veszély elhárítására. Morariu primár megnyugtató nyilatkozatot tett: nincs szó beolvasztásról, legfeljebb arról, hogy több megyének közös prefekturája legyen. Mindazáltal a közgyűlés elhatározta, hogy ez ügyben sürgős feliratot intéz a kormányhoz. Zech Rezső tanácsos napirend előtt, a hatóságok ellene irányuló agresszivitását tető szövé. Biji Gergely román főgimnáziumi tanár, a kit egyes erdélyi lapok azzal a váddal illették, hogy a város közgyűlésén a magyar tanácsosokkal és a magyar nyelvvel szemben türelmetlenül viselkedett, kijelentette, hogy a vád alaptalan, a kisebbségekkel szemben türelmes és lojális volt, ami már a neveltetésénél fogva természetes, hiszen gimnáziumi és teológiai tanulmányait magyar iskolákban végezte. A közgyűlés magyar tagjai jóleső érzéssel vették tudomást a nyilatkozatról.

— Miklós herceg repülőgépet vásárolt. Tegnap délebből rövid látogatásra Brassóba érkezett Miklós herceg. A herceg Olteanu tábornok kíséretében meglátogatta a repülőgépgyárat, ahol egy kis magánhasználatra szánt repülőgépet rendelt. A délután folyamán a herceg tiszteletére a Cercul Militar helyiségében katonai játékok rendeztek, amit sükkördő vacsora zárt be. Miklós herceg még az esti órákban visszatért Színájába.

— Változtatott formában engedélyezik a Remarque-filmet Németországban. Berlinből jelentik: Remarque, „Nyugaton a helyzet változatlan” című filmje valószínűleg mégis bemutatásra kerül Németországban. A filmet ugyanis változtatásokat fognak eszközölni, a németeket sértő részeket kihagyják és ebben a formában újra benyújtják a cenzurabizottsághoz. Remélik, hogy a sok vihart látott film így mégis csak a közönség elé kerülhet.

— 20.200 lakosa van Tordának. Tudósítónk jelenti: Az országsszerte lefolyt népszámlálás számadatait most dolgozza fel az állami statisztikai hivatal. Addig is azonban, amíg a munkálat véget ér, egyes városokról már megvannak a számadatok. Így Torda város lakosságának száma is ismeretes már, amely az eddigi adatok szerint 20.200 lélek. A szaporodás az utolsó népszámlálás óta 7000, vagyis évenként 350 lélek, amely elég jelentékeny.

— Takamatsu japán herceg Budapesten. Budapestről jelentik: Bukarestből jövet ma reggel Budapestre érkezett Takamatsu japán herceg és felesége, Kukiko hercegnő. A hercegi párt a pályaudvaron Horthy kormányzó megbízásából Vértessy kabinettroda-főnök, Darányi államtitkár, Khuen-Héderváry gróf és a budapesti japán követ várták. Az üdvözlések után a hercegi pár a Dunapalota-szállodába hajtatott. Takamatsu herceg és felesége ma délebb magánkihallgatáson jelenik meg a kormányzóval, aki holnap délebb adja vissza a látogatást a Dunapalotában. Este díszelőadást tartanak az Operában, amely után a japán követ ad souper. A japán hercegi pár a főváros megtekintése után, automobilon Bécsbe utazik tovább.

— EZERHUSZONEGY MILLIOMOSA VAN AUSZTRIÁNAK. Bécsből jelentik: Ausztriáról általában mint Európa legszegényebbé vált államáról beszélnek. A békeszerződés csupán néhány száz négyzetkilométert hagyott meg osztrák földnek és szinte csodálatosan hangzik, hogy ennek a kicsiny, „szegény” országnak mégis — 1021 milliómosa legyen. Pedig ez igaz, mert ezt nem a statisztika, de az — adóösszeírás igazolja. Igaz, hogy ez még mit sem jelent, hiszen az egész népnek csupán csak egy százaléka gazdag ember. A pénzügyminisztérium most tette közzé kimutatását az adóösszeírásokról. Ebből kitűnik, hogy Ausztriában 406 olyan személy van, akiknek vagyona meghaladja az egymillió shillinget, 615-en elérik az egymilliót, 2655 egyénnek a vagyona 600 ezer shillingig terjed, 20.360 személynek 300.000 shilling, 23.614 egyénnek pedig 100.000 shilling értékű a vagyona. Mindebből kitűnik, hogy Ausztria lakosságának körülbelül egy százaléka tartozik a aragyonosok közé.

— Magyarországon csak 45 éven felüli cukrászkisasszonyokat szabad alkalmazni. Budapestről jelentik: Nagy feltűnést keltett a belügyminisztérium egyik legújabb rendelete, amely a női alkalmazottak évszámától teszi függővé nyilvános helyeken való alkalmazásukat. Így a szállodák, fogadók, pensiók női alkalmazottai (szobalányok, szakácsnők) évszáma meg kell haladja a 45 életévet, fiatalabbak nem alkalmazhatók. Ugyanez a rendelet a cukrászdák és kávéházak tulajdonosainak is megtiltja, női alkalmazottaik fiatalokak. azaz 24 életévnél fiatalabbak legyenek. A rendelet figyelembe veszi azonban, a jelenleg alkalmazásban lévő női alkalmazottak sorsát is, akiknek megengedi, hogy állásukat megtarthassák.

— Százezer lejes huzás. Bukarestből jelentik: A Scena sorsjegyek huzását ma tartották meg, de csak két nyereményt sorsoltak ki: egy százezer lejest, a melyet a 394.712 számú sorsjegy nyert és egy tízezer lejest, mely a 117.604 számú sorsjegyre esett.

— A bukaresti tornaiskola száz növendéke a Nagykőhavasán. A bukaresti testnevelő (tornatanárképző) intézet száz növendéke, hatvan leány és negyven fiú, kapitány-rangban levő tanáruk vezése alatt Predealról, ahol egy hónapot töltenek szigorlatokkal, két napon át a Nagykőhavasán tartózkodtak. A Brassói Turista Egyesület mindkét turistabázát és konyháját a legnagyobb készséggel és a legkedvezőbb feltételekkel bocsátotta a kirándulók rendelkezésére, akik például fegyelmellett és vidám kedvteliséssel élvezték a turistaszálló, kényelmét és a páratlan, szőz terület előnyeit. Hasonló testületi kirándulásokat rendeznek a Keresztényhavasra és a Bucsecsre is.

Miért vette feleségül?

Ez a hölgy tudta, hogy alig egy hónappal ezelőtt archórén nem volt semmi vonzó. Pórusai ki voltak tágulva, bőre pikkelyes, sőt ráncos volt. Most pedig úde, bájos, elragadó archóre láttára gazdag és szimpatikus ur, aki a hölgynek is legjobban tetszett, az összes férfiak közül, elhatározta, hogy megkéri a kezét. Bármely nő biztosíthat magának ezentul 28 nap leforgása alatt ilyen archórt.

A bécsi orvosprofesszorok tették ezt a rendkívüli felfedezést, hogy a bőrt táplálni lehet. Az általános véleményvel ellentétben bebizonyult, hogy nem a kor, hanem a bőr táplálékhiánya okozza a ráncokat, a petyhüdt archórt, az arcereket, ami minden hölgynek öreges külsőt ad. Mi 100.000 frankkal garantáljuk, hogy csak a Tokalon-krém tartalmaz tápláló elemeket, amelyek igen hasznosak és erre a célra vannak készítve: friss arckenőshabot és érett olajbogyóból préselt olajat, növényi kivonatokat, amelyek a szépség nagy specialistáinak véleménye szerint szükségesek az Ön bőrének ahhoz, hogy megtarthassa tisztelet, tisztaságát és simaságát, ráncatlanságát, amik a szép archór feltételei. A Tokalon-krém szinte hihetetlen módon felfrissíti és felélenkíti az Ön archórt már egyetlen éjszaka után is. Az 50 éves nők most már 30 éveseknek nézhetnek ki, — a fiatal lányok olyan archórt nyerhetnek, amellyel felkeltik valamennyi barátjuk irigységét és bámulatát. Használja tehát a Tokalon-krémet, mint bőrtápszert, este, lefekvés előtt. Ezáltal táplálni fogja bőrét és örökké megtartja fiatalosságát. Mi szavatolunk a sikerért minden egyes esetben, — ellenkező esetben pénzt visszaterítjük teljes egészében. A Tokalon-krémet a párisi Tokalon Társaság készíti és a forgalomban két alakban található: teljesen zsírtalan és kevésbé zsíros kivitelben: mindkét minőség azonban a megifjodás és megsejtelés legbecselesebb szereit tartalmazza.

AJÁNLJUK A TOKALON SZÉPSÉGSZAPPAN HASZNÁLATÁT.

Jegyzet: Egy rendes nagyságu téglgy Tokalon-krém ára 30 lej. Kettős téglgy, mely a rendes mennyiség kétszeresét tartalmazza, 120 lejbe kerül. Egy Tokalon szépségszappan 40 lej. Mindezen készítmények kaphatók gyógyszertárakban, drogériákban és illatszerkereskedésekben. Ahol nem található, forduljon a Parfumeria Elitei-hez, București, Calea Victoriei 39.

— Ahol hisznek a reguták. Londonból jelentik: Hivatalos kimutatás szerint a Preston városában levő Falwood kaszárnyában vannak a legegészségesebb állapotok. Az ott kiképzés alatt levő újoncok testu-lya a szolgálati idő első tizenhete hetében átlag 10 fonttal növekedik, sőt volt olyan újonc, aki tizenkét hét alatt 30 font súlygyarapodást mutatott ki. — A hadügyminisztérium elrendelte az eredmény okainak megvizsgálását, hogy lehetőleg más kaszárnyákban is hasonló kedvező viszonyokat teremtsenek.

— Felmentették dr. Rozván István volt prefektust a hivatalos hatalommal való visszaélés vádjá alól. Déváról jelentik: Ma tárgyalta a törvényszék dr. Rozván, volt prefektus büntígyét, akit hivatalos hatalommal való visszaéléssel vádoltak. Annak idején a-punkban ismertették az ügyét, vétké az volt, hogy dr. Haragos Adám feljelentése folytán az erdei kili-gásért nyomozó csendőrközeget, a nyomozás abbahagyására utasította. Dr. Rozván a tárgyalás rendjén azzal védekezett, hogy, mint megyei prefektus, ad-minisztratív főnöke is volt a csendőrségnek, s mivel a nyomozó közeg a fatolvajok után nem a helyszí-nén, hanem szabálytalanul a csendőrsőrsőn nyomo-zott, oda citált be nagy számban embereket, ezen szabálytalan eljárás miatt utasította arra, hogy a beidézt embereket haladéktalanul bocsássa haza. — Dr. Rozván védőbeszédében azon hervasztatlan ér-demeire mutatott rá, amit, mint jó kormányzó, már a ma-gyar impérium alatti ténykedéseivel kifejtett a ro-mánuság érdekében. Dr. Haragos, mint magánvádló, semmisségi panaszt jelentett be, ellenben az ügyész megnyugodott a felmentő ítéletben.

— Az önértékes bandita levele. Párisból írják: Nemrégiben Korzikában állítotték egy autócarrá, amely külföldieket szállított. Az Eveil de la Corse című lap azt írta, hogy a merényletet a Bornea-féle ismert rab-lóbanda követte el. Néhány nappal később a lap szer-kesztője a következő levelet kapta: Tisztelt szerkesz-tő ur! Azt olvasom b. lapjában, hogy mi löttünk rá az autócarrá. Kérem, ez a legigazságtalanabb vád. Igazolni tudjuk, hogy mi a kérdéses időben a kollé-gákkal együtt Palnecában, a korcsmában szórakoz-tunk. Mégis csak hallatlan, hogy akármilyen törté-nik, mindig bennünket gyanúsítanak. Kénytelen vagyok megjegyezni, hogy a tisztességes társadalomnak nincs sok joga a vádaskodáshoz, mert ha mi egyszer be-szélmi kezdünk, akkor nagy bajok lesznek. A bandi-ta dolgozik, életét kockáztatja, — de ezen nemcsak ő keres, hanem bizonyos urak is, akik persze semmi-ért sem vállalják a felelősséget, sőt, ők vádaskodnak a leghangosabban. Különben is visszautasítom ezt a vádat, mert én és kollégáim tudunk bánni a fegy-verrel és ha mi rálovunk egy autócarrá, abban a ko-csiban meg is hal egy pár ember. Az említett siker-telen merényletet tehetségtelen dilettánsok követ-hették el. Különben is az a hely, ahol a merénylet tör-tént, egyáltalán nem tartozik a mi rayonunkba. Ki-váló tisztelttel: Bornea bandita.

Néhány szó a spanyoljárványról (Orvosi munkatársunktól)

Brassó, január 27.

Európai körutján hozzánk is elérkezett a spanyol járvány s miután egy-két hélig elég csöndesen viselte magát, az utóbbi napokban rohamosan terjedni kezdett s ma azt mondhatni, alig van ház Brassóban, hol párosával ne feküdnének a járvány áldozatai. A betegség többnyire egy napi alig feltűnő általános rossz közérzet után meglehetősen hirtelenül támad áldozatára. Délelőtt még hivatalban van, este már 39.5 fokos lázzal várja az orvost, akit azzal fogad: „Mindenem fáj és köhögök”. A test legkülönbözőbb, izmaiban és ízületeiben fellépő fájdalmak, a láz és az izgatott száraz köhögés valóban a legállandóbb, minden spanyolosnál megtalálható tünetei a betegségnek. Sokkal rendszertelenebb tünetek a nátha, fejfájás, hányinger, emésztési zavarok. A torokfájás, ugyiszoiban kivételes jelenség s a nátha többnyire inkább a betegség vége felé lép fel. Az egész többnyire 3-4 nap alatt lezajlik ugyan, de nagyon gyakran vagy a száraz köhögéshez csatlakozó hörghurut (bronchitis), vagy az emésztési zavarhoz csatlakozó gyomorhurut, néha pedig a fertőzés súlyosságának egyenes következményeként beálló szívgyengeség lényegesen megnyújtja a betegséget. Néha másodnapra (különösen délelőtt) a beteg lázlaná válik, a közérzet megjavul, a beteg azt hiszi, meggyógyult. Este vagy másnapra a láz újra felszökik, hogy csak azután való napon szűnjék meg véglegesen.

Általában a járvány könnyű lefolyása és nem közelíti meg sem a megbetegedések számában, még kevésbé a halálozási arányt illetően az 1918-as hírhedt spanyol-járványt.

Specifikus gyógyszerünk a betegség ellen épügy nincs, mint 1918-ban. A meglevők közül a különböző salicyl-tartalmú készítmények teszik aránylag a legjobb szolgálatokat a betegség leküzdésében. A láz erőszakos lenyomása — a betegség rövid lefolyására való tekintettel — nem szükséges, nem is ajánlatos. Hogy hashajtóra, köpetoldóra vagy szíverősítőre s ha igen, melyikre van szükség, azt természetesen esetről esetre kell a kezelő orvosnak megállapítania.

A meglehetősen nagy apparátussal hirtetett karbol-injekciók a komplikációk nélküli esetekben fölöslegesek, a komplikációkat nem előzik meg s a már fellépett komplikációk ellen semmit sem használnak. Omnadin, Atophanil (vagy Tophosanil), Chinin vagy Urotropin-injekciók szükséges vagy fölösleges voltát szintén csak a kezelőorvos döntheti el. A jelenlegi járványban csak kivételesen lesz szükség rájuk.

Védekezni, sajnos, nem tudunk a járvány ellen. A betegek szigorú elkülönítése, a járványok elfojtására alkalmas legfontosabb intézkedés, ennél a járványnál a betegek óriási számánál fogva, keresztláthatatlan. Sem passzív, sem aktív immunizáló szérummal, amelynek segítségével a még egészségeseket megvédeni s ezáltal új fertőző góccok keletkezését megakadályozni tudnók, nem rendelkezünk. Így nem marad más hátra, mint a szokásos általános higiénikus szabályok fokozott betartásával a fertőzés esélyeit lehetőleg csökkenteni: tehát a kezek minél gyakoribb mosása és alkohollal való fertőtlenítése, szorgalmas toroköblögetés (ezt nem alkohollal!) hyperolos vízzel s a betegek elkerülése.

Hogy az alkohol, különösen forralt bor formájában kitűnően profilaktikus szer volna, ez a tévhit valószínűleg onnan ered, hogy a tüdőgyulladásba megbetegedetteknek szokták az orvosok az alkohol kis adagjait a vérkeringés élénkítésére és a hiányos táplálkozás némi pótlására alkalmazni. A spanyol influenza megelőzésére azonban az alkohol teljesen alkalmatlan.

Szőlőoltvány, gyümölcsfa

valamint gyökerezési rippáriportális és berlandéri szőlővesszőket megbízható helyről felépítünk. AJÁNLUK 20 ÉV ÓTA FENNÁLLO telephelyről garantált fajtiszt, minden betegségtől mentes duggyökerez szőlőoltvány és gyümölcsfákat. Tekintettel az évi nagy keresletre, igyekezzék rendeléseit mielőbb hozzánk juttatni, máshogy a múlt évben nagyon sok vevőnk nem tudtuk kielégíteni. — Árjegyzéket kívánatra díjmentesen küldünk, mely a szőlőültetésről, valamint a káros növények irtásáról sok hasznos tudnivalót tartalmaz.

Székely Gábor és Isa
szőlőoltvány és gyümölcsfatelep
DIOSIG IN BIHOR.

8 B. L.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

KERJE MINDENUTT a Brassói Lapok könyvtárait, mert ezek a legjobbak, legmegbízhatóbbak, legértelmesebbek. (Nagy Regélő Naptár 50 lej, Gazdanaptár 50 lej, Családi Naptár 30 lej, Kis Regélő Naptár 20 lej.) Ezek közül mindenki választhat és mindenki kaphat igényeinek megfelelően. Okos ember csak a Brassói Lapok kalendáriumait fogadja el! Kaphatók a B. L. minden árusítójánál, postán megrendelhetők a Brassói Lapok Könyvosztályában.

Modern kultúrétünk jelensége a chronikus székrekedés. Orvosi tanácsra vegyen be este 2-3 szem Artin dragét és a reggeli normális ürülésnél észbe sem fog jutni, hogy hasajtót vett be.

Katonai kormányzót kap Besszarabia. Az Ordeina mai számában azt a feltűnéstől hirt közli, hogy Besszarabia élére katonai kormányzót neveznek ki, egy tábornok személyében.

Minden áldott állapotban levő anya, a vitaminokban gazdag, táperőkben dus Ovomaltinet használja reggelire, uzsonnára.

Kisebbségi szövetekezi mozgalmunk életében jelentős lépés történt, amennyiben kolozsvári székhellyel „Szövetség” Gazdasági és Hitelszövetkezetek ellenőrző Uniója, románul „Uniunea Cooperativa de Economie și Credit „Alanta” céggel megalakult a szövetekezi törvény által előírt Unió. A szövetekezi törvény minden egyes szövetekezetnek kötelezővé teszi egy ilyen Unióba való belépését, melynek hiányában a szövetekezet a törvény értelmében elveszti szövetekezi jellegét és nem részesül a szövetekezi törvény által biztosított kedvezményekben.

Felhívjuk tehát az összes szövetekezeteket, melyek Uniónk kötelékébe nem tartoznak, hogy saját érdekében lehetőleg postafordultával küldjék meg fenti Uniónak (Kolozsvár, Str. Memorandului No 12) a belépési nyilatkozatot, melynek mintapéldánya átvethető Temesváron dr. Harkányi Sándor főellenőr úrnál, Str. V. Onițiu No 4, III. Nagyváradon Juhász János főellenőr úrnál, Str. Eroul Necunoscut No 15 és Székelykeresztúron dr. Elekes Dénes igazgató úrnál. — „Szövetség” Unió Igazgatósága.

A brassói református estély előkészületei nagy részben befejezést nyertek. A pompás, mulatságos műsor végső próbái után meg határozottabban megállapítható, hogy ez az idei farsang legtöbbet ígérő estélye, mely méltán megérdemli a legáltalánosabb érdeklődést. A szindarab művészi rendezése, gazdag díszletei és gyönyörű berendezése külön látványosságot nyújt. Minden egyes résztvevő magának szerez egy szép estét, s egyszersmind jót tesz. Az estély február 1-én lesz a Redout összes termeiben. Jegyek előre válthatók minden nap d. u. 3-5-ig a Ref. Nőszövetség irodájában (Kálvin-utca 3. sz. I. emelet).

Eljegyzés. Deák Kálmán, Csikszerecsa és Kolozsi Nusi, Kolozsvár, jegyesek.

Kovácsnai orvosi hír. Dr. med. univ. Horovitz Ernő rendel belbetegek részére Kovácsnán, Str. Băilor-Fürdő-utca 31. sz. alatt.

Talu (száz csalógnya) címen ismét egy olyan exotikus műben játszódnó filmet mutat be a brassói Astra-mozgó, amelyet az életben csak nagyon ritkán lát az ember. Az eszkimók világába visz el a film, és bemutatja lebilincselő képekben az eszkimók küzdelmét a természet viszonyaitól szemben és ennek csúcspontjában egy eszkimó férfi szerelmét egy fehér nő iránt. Ezt a filmet feltétlenül minden embernek látnia kell.

Iskolák gyermekeket meghűléstől, náthától mentesíti az Anacot pasztilla rendszeres szopogatása. Egy fiola ára 37 lej.

Iskolák Egyesületek

Közyűlés. A Brassói Kath. Kör folyó évi február hó 1-én délelőtt 11 órakor tartja rendes évi közgyűlést, amelyre a Kör tagjait ezuton is szeretettel meghívja az elnökség.

A brassói róm. kath. Nőegylet jótékonyági szakosztálya halás köszönettel nyugtázza a következő adományokat: özv. D. I. 450 lej, Csillag Aladár sütemény, Flagner Frigyes sütemény, névtelen 50 kg. lenese, Böripari szövetekezet 4 pár gyermek cipő, Copony papír és 300 drb. tok, Krausz, ingyen végzett kelmefestés. Clompe Frigyes két csomag gyertya.

A „Salvarea” brassói önkéntes mentőegyesület estélye. Szombaton, január hó 31-én este lesz a brassói „Salvarea” társaság ezévi táncestélye, a Redout összes termeiben. Az estély szervező bizottsága nagy előkészületeket tesz és így — tekintetbe véve a múlt évi sikereket is, — megvan minden remény arra, hogy az idei estélyt is nagyszámu közönség fogja meglátogatni. A rendezőség kéri a hölgyeket és urakat, hogy minél egyszerűbb ruhában, esetleg nemzeti viseletben jelenjenek meg az estélyen.

TÖZSDE

1931. január 27.

Zürich (nyitás): Berlin 122.85, Amsterdam 207.90, Newyork 516.90, London 25.09 és fél, Páris 20.25 és fél, Milánó 27.05 és fél, Prága 15.30, Budapest 90.25, Belgrád 912 és háromnegyed, Bukarest 307 és egynegyed, Varsó 57.90 Bécs 72.65.

Devizák (belföldi jegyzés): London 817.50, Zürich 32.60, Newyork 167.95, Berlin 40.12, Bécs 23.60, Prága 4.99, Budapest 29.46, Milánó 3.84, Páris 6.61, Amsterdam 32.66.

Valuták: Angol font 816.50, svájci frank 32.70, dollár 168.50, osztrák shilling 25.90, cseh korona 5, pengő 29.60, márká 40.10, olasz lira 8.85, francia frank 6.65, holland forint 68, dinár 2.93.

SPORT

Csehszlovákia csapata nyerte a predeáli si-járór versenyt

A hadügyminiszterium rendezésében lefolyt katonai si-járór versenyen, melyre tizenkét nemzet nyert meghívást, mindössze Csehszlovákia, Ausztria és Jugoszlávia csapatai vettek részt, a hazai együttesen kívül. A verseny fényét nagyban emelte, hogy külön vonattal Predeálra érkezett az egész királyi család, valamint a résztvevő államok követi és katonai atasséi.

Eredmények: 1. Csehszlovákia 3 óra 29 perc, 22 mp. 2. Ausztria 3 óra 38 perc 11 mp. 3. Románia 3 óra 48 perc 14 mp. 4. Jugoszlávia 4 óra 15 perc 31 mp.

Románia színeit a következő csapat képviselte: Flintoaca, Clompe (Brassó), Gheboianu és Arici.

Az olasz futball válogatott nagy győzelme a franciák felett. Bolognából jelentik: Olaszország válogatott labdarugó csapata 5:0 arányban súlyos vereséget mért a francia reprezentatív csapatra. A gólok közül három Meazza, kettőt Cesarini rugott.

Idegen döntőbírószám elé kerül a román magyar futballháborúság ügye. Budapestről jelentik: „Az Est” értesülése szerint február elseje jelentős fordulatot fog hozni a román-magyar futballbóke, illetve háborúság ügyében. Ugyanis az MLSz el van határozva arra, hogy amennyiben ezen időpontig nem történik román részről jelentős közeledés a magyar álláspont és annak teljesítése felé, akkor megfelelő lépéseket tesznek a román szövetség ellen.

A helyzet megint annyira elmérgesedett, hogy idegen segítség nélkül nem oldható meg. Olasz, svájci, vagy német döntőbírószám talán megoldaná a kérdést.

Az ominózus február 1. ugyanis az a határnap, amikor Tanzer-Táncosnak vissza kellene térnie a Ferencvároshoz, azonban a jelek szerint Temesváron marad, ahol a Ripensia színeiben fog állítólag szerepelni.

Magyar versenyző nyerte London asztali tenniszbajnokságát. Londonból jelentik: London asztali tennisz bajnokságáért folyó küzdelmek befejeződtek. A győzelmet magyar versenyző, Bellák ragadta el.

Európa műkorcsolyázó bajnoka Schäfer. Bécsből jelentik: Európa műkorcsolyázó bajnoksága a következő eredményekkel zárult: 1. Schäfer. 2. Bayer (Berlin), 3. Diestler (Bécs), 4. Vadas (Budapest), 5. Hartmann (Bécs).

A brassói korcsolyázó egyesület 50 éves alapítási jubileuma alkalmával, szombaton, január 31-én este fél 9 órakor a tanácsház nagytermében diszgyűlést tart, amelyre meghívja minden testvéregyesületét, barátját, tagját és bérlejtét. A jubileummal kapcsolatosan megtartják vasárnap délután az egyesület korcsolyapályáján az ezévi országos műkorcsolyázó-bajnoksági versenyt is, a következő beosztással: d. u. 10 órakor köteles gyakorlatok, d. u. 3 órakor páros- és válcser-verseny, d. u. 6 órakor dijkiosztás.

Ar akkumulátor-vétel

bizalom kérdése.

Csak világmárkát vegyünk.

NYUGATON MINDEN KOCSI

A VILÁGHIRŰ

VARTÁ-VAL

FUT.

40 ÉVES GVARTÁSI TAPASZTALATOK

Január 28

KÖZGAZDASÁGI LAPOK

A falusi italmérők

Írta: Szegő Árpád (Brassó)

Brassó, január hó 27.

A falusi kiskereskedő, aki legtöbbször a gazdasági válság katasztrófális sodrát, a banknak, a nagykereskedőnek, szolgabírónak, csendőrnök, adóvégrehajtónak és az ostorhegyesnek. Ötven százalékban már kifáradt és tönkrement együtt a vevőjével, a falusi gazdával.

Elmult az az idő, amikor az jókedvében 100 íze bor mellé száz gyertyát rendelt az asztalra. A nyomorúságot most egy szál gyertya halvány fény a helyzethez megfelelőbb komorsággal világítja be.

A régi jó időkben a történetes egy-egy italmérési engedély után, most a sok más baj között, sokszor bosszulja meg magát, sok lett az eskü és kevés a fóka. — A korcsmák a törvényes létszámon felül szaporodtak és azokat be kell vonni, — ezeknek a helyzete sok esetben kétségbeesítő, de segíteni rajtuk alig lehet, a törvény törvény, 500 lakosra csak egy engedély adható.

Hogy melyek azok az engedélyek, amelyek bevonandók, a helyi községi bizottság határozza meg, amely bizottság összeállítására a törvény utasításokat tartalmaz, de ezek működése sajnos, személyi vagy politikai irányban aggályokra adhat okot.

Ezen aggályokat a törvényazonban némileg mérsékli, azzal, hogy a törvény 179. szakasza az új és szabályellenesen kiadott engedélyek bevonásáról szól és ezen szakasz utolsó bekezdésében imperatív mondja ki, hogy a bizottság tartozik magát a törvényhez és a végrehajtási utasításokhoz tartani.

A végrehajtási utasítás azonban még meg sem jelent, a bizottság tehát nem tudhatja, hogy a végrehajtási utasítás mit ír elő és ahhoz nem tarthatja magát, nyilvánvaló tehát a B. L. -nak 1. hó 24-ik számában a közgazdasági rovatban közölt megállapítása, hogy a községi bizottságok eljárása, a foganatosított jogbevonások és azok árverésbe bocsátása korai és törvénytelen.

Jogtalan azért is, mert köztudomású, hogy a törvény parlamenti tárgyalásakor Hegedűs országgyűlési képviselő felszólalására az italmérési jogokra nézve a szerzett jogok respektilása kimondatott.

Végre jogtalan azért is, mert ezt maga a pénzügyminiszterium a következő rendeletével határozatba foglalta és a timisoarai pénzügyigazgatósághoz intézte:

Pénzügyminiszter. Jövedékek vezérigazgatósága. 966414. 1930 december 1. Adminisztrátor ur. 115088—930 sz. jelentésére közöljük, hogy a miniszterium arra való tekintettel, miszerint a törvény szabályzatát mindeztideig nem szerkesztették meg véglegesen, elrendelte, hogy a falusi községekben levő italmérési engedélyek újabb rendelkezésig érvényben maradjanak.

Mint ilyenek, árverésre nem bocsájtatnak, hanem csakis az új engedélyek ott, ahol üresedés van.

Tudassa ezeket megyéje prefektusával is. — A pénzügyi hatósággal eszerint nincs baj, ez a törvényes álláspont helyezkedett.

Másképp áll a dolog a belügyminiszteriummal és az alatta álló közigazgatásügyi hatóságokkal. A falusi községeknek pénzre van szükségük, húzódnak a községi pótdóktól és az italmérési törvény itt tárgyalt intézkedésével egy új és könnyűnek látszó jövedelem forrását csillogtatta meg előttük és az téves utakra csábítja őket.

Helyenkint a megalakított helyi bizottságok által az összes korcsmák engedélyeit bevonata és árverésre bocsájtotta, holott világos, hogy amennyiben valamely községben elvonható új vagy szabályellenesen szerzett engedélyek vannak és azok ellen a bizottság be nem várva a végrehajtási utasítást el is jár. Ma, egy ilyen bevont engedély a község javára csak akkor lenne árverésre bocsájtatható, ha a jogosult régi engedélyek az előírt 500—500 lakosra előírt korcsma létszámot el nem érik, vagyis a létszámban üresedés áll be.

A helyi bizottságok törvényellenes intézkedései tehát nem maradhatnak érvényben és csak egy gazdaságilag amugy is tönkre szilányított csomó kisembernek okoz költséges lórást-futást és nyugtalanságot.

Román - német gazdasági egyezség

Németország nagymennyiségű agrárterményét vesz át a jövőben Romániától

Küszöbön a román - német kontingens szerződés

Berlin, január 27.

Megírtuk, hogy a napokban Románia és Németország között rendkívül érdekes megállapodás jött létre, amely lényegesen módosítani fogja a két ország 1931 február 28-án lejáró kereskedelmi szerződését.

Az előzetes tárgyalások alkalmával a két ország között megállapodás jött létre, amely szerint kölcsönös kereskedelmüket illetően kontingens szerződést fognak kötni.

Németország kötelezi magát arra, hogy Románia agrártermékeinek egy meghatározott kontingensét átveszi, ennek ellenében Románia ugyancsak kontingens szerint meghatározott mennyiségben német mezőgazdasági gépeket és szerszámokat fog importálni.

A Németország és Románia között fennálló kereskedelmi szerződést, amelyet eddig minden hónapban felmondottak a szerződő felek, a jövő hónapban tehát állandó kontingens-szerződés válik fel. Magyarország pedig megelégedhet a tranzitforgalommal, ha ugyan ebből is ki nem kapcsolják majd.

A hírek szerint Románia 1931 márciusában Ausztriával ugyancsak az import kontingensek elve szerint fogja a kereskedelmi szerződését megkötni.

Mégis olcsóbb lesz az üveg?

Három számai gyár árharcot kezd a kartell ellen

Brassó, január 27.

Az üvegipari fronton még mindig mozgalmass események zajlanak le. Ugy a táblaüvegyárak, mint a palacküvegyárak megcsinálták a kartelljukat, de a várt áremelést mégsem tudták meg életbeléptetni. Ebben megakadályozta a két kartell először is az üvegkereskedők megmozdulása, akik mindenféle áremelést előre elutasítottak és

inkább nem fognak vásárolni, semhogy magukra vegyék az újabb áremelés ódlumát és kockázatát.

A másik akadály néhány kívülálló üvegyár részéről merült fel, amely nem csatlakozott egyik kartellhez sem, illetve a kartell alapítói

nem vették fel őket a szervezetbe. Ez a három gyár tulajdonképpen eddig nem is működött, habár a berendezése megvolt, mert hiszen a helyzet az, hogy palacküvegben a tordai, táblaüvegben pedig a medgyesi gyár egymaga többet tud termelni, mint amennyit az ország szükséglete kitesz.

A kartellen kívül maradt marosvásárhelyi, dicsőszentmártoni és nagybányai üvegyár most harcra akar kezdeni a kartell ellen. Az árak tehát előreláthatóan le fognak menni. — Kereskedői körökben mindamellett nem biznak ebben a harcban, amely csak addig tart, amíg a három nevezett gyár kiesik, hogy őket is felveszék a kartellbe.

Annak, aki nem tagja az exportszindikátusnak:

Duplájára emelték az állatok és a friss hus kiviteli vámját

Nem sikerült a megegyezés Ausztriával a kvóta szétosztása kérdésében

Kolozsvár, január 27.

Az állatkiviteli szindikátusok megalakulásának eredményei már kezdenek mutatkozni. — Egyik legutóbbi minisztertanácsban a kormány az élőállatok és a friss hus kiviteli vámját 100 százalékkal felemelte és az új vámdíjak már életbe is léptek. Azok az ekszportőrök, akik valamelyik szindikátusnak a tagjai, a felemelt vámoknak csak a felét fizetik. A kedvezmény igénybevételét ahhoz köti a minisztertanácsi határozat, hogy a külföldre szánt élőállat és hús-küldeményeket egy igazolvány kell kísérje, amelyet csakis valamelyik szindikátustól lehet beszerezni.

A vám felemelése által egy vagon élőállatnál 4—5 ezer lej különbözet mutatkozik, amelyet az áru nem bír el és így minden ekszportőr kénytelen lesz belépni a lakóhelyére illetékes szindikátusba.

Az állatszindikátusok központi szövetsége a napokban ülést tartott Bukarestben, amelyen Artz elnök és Fritz Konnerth kamarai képviselő

szelő beszámoltak a Bécsben folytatott tárgyalásokról. A román delegációnak azt nem sikerült elérnie, hogy az osztrák kvótát ne a bécsi bizonyos cégek osszák fel, hanem a romániai szindikátusok központja.

Azt, hogy az osztrákok kitől vásárolják be élőállatszükségletüket, továbbra is Bécsben fogják tehát megállapítani, de csak azokat a küldeményeket lehet innen kivinni, amelyekről valamelyik szindikátus igazolványt állított ki.

Az osztrák kvóta, mint ismeretes, heti 840 élőállatot tesz ki. Ugyanilyen kvótája van a cseheknek is, ezek azonban még a negyedrészt sem hívják le. A felosztás tekintetében Csehszlovákiával olyan megállapodás jött létre, hogy a kivitelre kerülő mennyiség 50 százalékát a csehek, 50 százalékát pedig a romániai szindikátusok állapítják meg.

Minden más európai államba korlátlan a kivitel.

Kis közgazdasági hírek

Ungár József és fia aradi bornagykereskedő cég bejelentette hitelezőinek, hogy fizetési képtelen. A cég főleg a Regáttal dolgozott. Passzívái meghaladják a két és fél millió lejt.

Az osztrák kormány rövidesen regionális külkereskedelmi tárgyalásokat kezd a jugoszláv és cseh kormányokkal.

A spanyol király rendeletet írt alá, amely szerint azon államokkal szemben, akiknek Spanyolországgal nincs kedvezményen alapuló vámszerződésük, felemeli Spanyolország a beviteli vámokat.

BRAȘOV—BRASSÓ Kapu-utca 56—58. szám. Telefon: 82 és 1-77.
BUCUREȘTI—BUKAREST I. Sărindar No. 6. Telefonszám: 363/64, 373/70

ELOFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lej. Magyarországra: negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba: negyedévre 420, félre 820, évente 1600 lej.
MEGBIZOTTAK. Arad: Strada Cuza Voda 3 sz. (Halmágyi Pál). — Kolozsvár: Strada Dubalarilor 7 (Neumann Ignác). — Déva: Str. Ioan Creanga 2. (Balogh Géza). Telefon 17. Hunyad- és Alsófehérvármegye részére. — Nagyváradi: Str. Nic. Jiga 32. (Szabó Gyula). — Szatmár: Papp Géza-utca 15. (Kertész László). Szatmár-Máramaros-megye részére. — Nagyszeben: Str. Turnului 13. (Szigethy László). — Szilágyosmely: Melperin Ernő. — Marosvásárhely: Sztgyörgy-u. 6. (Szabó Jenő). — Temesvár: Berényi Lajos, Gátosor 22/a. — Torda: Str. Reg. Ferdinand 25. (Denes József).
Megbízások felvételére és fizetések átvételére fenti helyeken megbízottakon kívül a központi megbízottak vannak feljogosítva: Bartha Géza, Dán Dániel, Gerő Sándor, Nadas Jenő.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnapi 7-50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyeszi hirdetés esetén 25% engedély. Állást keresőknek 25% kedvezmény. — A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej, 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Bőr és textil ridikülzárakból számla szerint ártadok. „Divatos” jelígerő a brassói kiadóba. 11391

Megvételre vagy bérbe keresek 5-10.000 kg. hétkilós sint. 30-40 darab billenőkocsit. Ajánlatokat „Nyomtáv” jelígerő a brassói kiadóba. 11358

Hidmérleg 300 kg-os, majdnem új, jutányosan eladó. Bayer, Bereck, Háromszék. 11385

Eladó elsőrendű 100 q szőna és sarju. Kuttlik Ferenc, Nagyajta. 11384

Megvételre keresek valódi 26-os francia követ. Armánkó Dávid, Hosszúfalva-Satulung No 1046. 11407

Megszűntek csúzos fájdalmaim.

Ha meg akar szabadulni izomzati, vagy ízületi csúzos fájdalmaitól, ha meg akar szüntetni minden ilyen fájdalmat, használjon azonnal Sloan's Liniment-et. Könnyedén felkenve, dörzsölés nélkül is felszívódik, megszüntet minden gyulladást, meggyógyítja a ficamodást, merevséget és fájdalmakat. Ezer meg ezer ember visszanyerte használatát által egészséget.

Csúz, köszvény, hátfájás, zsába, valamint minden hasonló betegség meggyógyul SLOAN'S LINIMENT által.

Egy üveg eladási ára 75 lej

Sloan's Liniment

Megszüntet minden fájdalmat

Forgalmas sarokház Zájoni-úton bolt és kocsma-helyiség, lakás, kuglizó, udvar eladó. Bővebbet Szegő Árpád cégnél, Brassó, Hosszú-utca 9. 11403

Modern hálószoba, 1 pianó és más butorok eladók. Hermann, Brassó, Kertész-utca 2-4 (Str. Dr. Cantacuzino). 11401

Üzletfelfizetés miatt 3 szobás irodahelyiség, esetleg berendezéssel, március 1-re átadó. Cím: Ottó Austerlitz, Brassó, Virágosor, (Marmarosch Blank). 11357

Brassóban, Kapu-utca-ban két szobás irodahelyiség berendezve, írógéppel, telefonnal együtt bérbeadó. Leveleket „Elegáns” jelígerő a brassói kiadóba. 11398

Átvénnek Brassóban külvárosi kisebb vegyes-kereskedést. Leveleket „rentabilis” jelígerő a brassói kiadóba. 11399

Allást keres

Teljes gyakorlatlalt bíró, miszár szakmában is jártas textiles segéd február 15-re állást keres. Cím Szkalák István Kiszén-Chişineu-Oris jud. Arad. 11380

Házvezetőnő mindenest varrni tud, ajánlkozik magyar vagy magyarul tudó családhoz. Ajánlatok „Dolgos” jelígerő lapkiadóba Bucuresti. 11390

Egészséges szoptató dajka állást keres. Cím 11405 sz. alatt a brassói kiadóba.

Érettségizett komoly urileány ajánlkozik uric családánál gyermekek mellé, esetleg társalkodónői állást is vállal. „Gyermekszerező” jelígerő a brassói kiadóba. 11409

Vegyes

Üzlethelyiség kiadó azonnalra Brassó. Gyár-ut 8 alatt. Érdeklődni ottani vendéglőben. 11381

Modern 4-6 szobás lakás kertetel azonnalra kiadó. Brassó, Kórház-sor 11. 11406

Dajkaságba adnám 3 hetes kislányomat. Cím: Jakab István, Apáca 390.

Fuchs fogorvos, Bukarest, husz évi praxissal Párisban, minden modern fogmunkát végez Bucuresti, Strada Berzei 35. 11166

Az üzlethelyiség Fekete-u. 21. sz., Cérna-n. sarán azonnal kiadó. Közlelőit 11402. sz. alatt a brassói kiadóba.

Előkelő társadalmi állású nagy vagyonna rendelkező, 12.000 Lej nyugdíjat élvező független uriember vagyok. A sors könyörtelen volt hozzám és özvegyiségre jutottam. Ötvenöt éves korom dacára erős egészséges ember vagyok s mint ilyen csendes család életet élni óhajtok. Keresem magamhoz illő kornő ismerettségét komoly házasság céljából. Nem vagyoni érdekből kívánok házasságot kötni és ezért csak kizárólag komoly és teljes című leveleket kérek. „Ötven” jelígerő a brassói kiadóba. 11400

A BRASSÓI KERESKEDELMETI ÉS IPARKAMARA 237—1931. szám. Brassó, 1931. január hó 16-án.

HIRDETMEY

A brassói kereskedelmi és iparkamara a kereskedelmi és iparkamarákra vonatkozó módosított törvény végrehajtási utasításának 11-ik szakasza alapján ezennel tudomására hozza az érdekelteknek (egyéni és társas cégek, amelyek legalább 1 év óta törvényszékiileg be vannak jegyezve, avagy legalább 1 év óta iparigazolvány alapján működnek és a kereskedelmi és ipari adón kívül aditionális adót is fizetnek), hogy az 1931. évi választójegyzékek felülvizsgálását folyó évi február hó 1—15 között végrehajtja.

Ezen célból a választójegyzékek folyó évi február hó 1—15-éig a kamara székházában (Postaréti) naponta 10—12 óráig betekintheők. Ezen időben esetleges írásbeli felszólamlások (netán tévesen felvett személyek törlése, illetve oly egyének felvétele, akik választói joggal bírnak, vagy jogosulttá váltak és egyéb szükségessé vált módosítások) nem csak a közvetlen érdekeltek részéről, hanem 5 kamarai tag által is eszközölhetők.

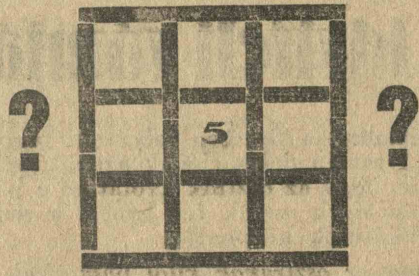
A választójegyzékbe való felvételre vagy abból való törlésre vonatkozó kérvényekre hozott kamarai határozat az illetőkkel folyó évi február hó 16-tól március hó 2-áig írásbelileg lesz közölve.

Ezen határozat ellen folyó évi március hó 3-tól 13-áig bezárólag a választó székhelyére illetékes törvényszéknél fellebbezéssel lehet élni.

Az ideiglenes bizottság A kamara főtitkára: elnöke: Gh. Căteanu s. k. Dr. Tandler s. k.

2000 lejt készpénzben

kap mindenki, aki cégünköt egy áruválasztékot rendel az alanti 6 csoport valamelyikéből lej 225 árban (portóra és költségekre külön 35 lej) és ugyanakkor beküldi az alábbi rejtvény megfejtését.

Hogyan történik a rejtvény megfejtése?

A négyszög egyes kockáiba beírunk 1 és 9 közötti számjegyekből különböző számjegyeket olyantórmán, hogy a függőleges, a vízszintes és az átló vonalaknál az összeadás eredménye 15-ös legyen ki. A 15-ös összeg az összeadásnál minél gyakrabban kell kijöjjön.

A csomagok tartalma:

1. csoport	2. csoport	3. csoport	4. csoport	5. csoport	6. csoport
1. Egy gyapjú trikó	1. Hat részből álló bőr pénztárca.	1. Gillette-védjegyű borotvakészülék	1. Hajvágó gép, két rezerva késsel.	1. Egy petróleum lámpa.	1. Kakuk fallóra évi garanciával
2. Egy gyapjú alsónadrág (férfi)	2. Egy elegáns női ridikül.	2. Egy Gillette-védjegyű borotvapenge.	2. Egy cigarettatartó revolver alakban.	2. Egy Solingen védjegyű borotva.	2. Egy nikkel do hány szelence.
	3. Egy Toilette-készlet tükörrel felszerelve.	3. Egy Solingeni nikkel-olaj ház használatra.	3-4. Két pár mandzsetta.	3. Egy Solingen védjegyű zsebkész.	3. Egy pár mandzsettagomb.
Ára összesen 225 L.	Ára összesen 225 L.	4. Egy elegáns cigarettatartó nyakláncból.	5. Egy ezüst kereszt.	4. Egy pár elegáns női harisnya bármilyen színben.	4. Egy cigarettatartó revolver formában.
		5. Egy zsebkész, Solingeni márkájú.	6. Hozzávaló ezüstnyaklánc.	5. Egy pár férfi zokni különböző színekben.	5. Egy kulcslánc bőrrel.
		6. Egy faszó revolver, németgyártmányú 6 löletényvel.	Ára összesen 225 L.	6. Egy cigarettatartó revolver-alakban.	Ára összesen 225 L.
		7. Kulcslánc bőrrel, Ára összesen 225 L.			

1. A rejtvény-megfejtést legalább egy csoport áruválasztékra szóló rendeléssel együtt kell beküldeni, olvashatóan és tiszta papírra írva, a feladó által aláírva.
2. Minden személy, aki beküldi a rejtvénymegfejtést a megrendeléssel együtt, elismervényt kap tőlünk, amely feljogosítja a fentemlített prémium elnyerésére.
3. A 2000 lejes díjat mindenki megkapja, aki pontos megoldást küld be. Nem sorsjegyhúzás!
4. Rendeléseket és megfejtéseket csak 1931. január 31-ig fogadjunk el. 1931. febr. 15-én lesz a prémiumok kiosztása. Ugyanazon a napon a B. L.-ban közölni fogjuk a rejtvény pontos megfejtését és a nyertes listáját. Ez az utolsó határidő, amelyet nem fogunk meghosszabítani.
5. Kockázat nincs! Ha megrendelt áru nem fog tetszeni, úgy azt 8 napon belül visszavesszük és azonnal visszatüldjük pénzét.
6. Rendelésnél szíveskedjék csak a sorozatok számát: 1, 2, 3, stb. megjelölni.

Rendelések és megfejtések címzendők:

Depozitul Universal „BECO” Cernauti, Str. General Micescu 11.

Az ország fűzőkészítőihez!

Nagy raktár, szabászati- és fűző-kellékeket, szöveteket bármilyen mennyiségben kaphatnak a

„MAGAZINUL TOALETA”

Bukaresti, Strada Şelari 4—6.

A speciális „Bally extra” gummiárak kizárólagos lerakata. Azonnali szállítás az egész országban.